

IZVEDBENI PLAN
PREDDIPLOMSKOG SVEUČILIŠNOG STUDIJA
PROTESTANTSKA TEOLOGIJA

Zagreb, srpanj 2016.

Nositelj programa:

Sveučilište u Zagrebu

Koordinator programa:

Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik s pravom javnosti

Voditelj studija:

prof. dr. sc. Siniša Zrinščak

Zamjenica voditelja studija:

doc. dr. sc. Lidija Matošević

SADRŽAJ:

Akademski kalendar 2016./2017.	3
Uprava i tajništvo	4
Izvedbeni plan – preddiplomski sveučilišni studij <i>Protestantska teologija</i>	5
Silabusi kolegija na preddiplomskom sveučilišnom studiju <i>Protestantska teologija</i>	11
Kolegiji, nastavnici i suradnici	100

AKADEMSKI KALENDAR 2016./2017.

1. – 29. rujna 2016.	- upisi u akademsku godinu 2016./2017.
3. listopada 2016.	- početak akademske godine
3. listopada 2016. – 27. siječnja 2017.	- nastava u zimskom semestru
30. siječnja – 24. veljače 2017.	- zimski ispitni rok
27. veljače – 9. lipnja 2017.	- nastava u ljetnom semestru
12. lipnja – 14. srpnja 2017.	- ljetni ispitni rok
1. rujna – 29. rujna 2017.	- jesenski ispitni rok i upisi u akademsku 2017./2018. godinu

Blagdani i dani kad se nastava ne izvodi

8. listopada 2016.	- Dan neovisnosti – blagdan
31. listopada 2016.	- Dan fakulteta i Dan reformacije – neradni dan
1. studenog 2016.	- Svi sveti – blagdan
24. prosinca 2016. – 6. siječnja 2017.	- božićni i novogodišnji blagdani
6. siječnja 2017.	- Bogojavljenje – blagdan
13. – 17. travnja 2017.	- uskršnji blagdani
17. travnja 2017.	- Uskršni ponedjeljak – blagdan
1. svibnja 2017.	- Praznik rada – blagdan
15. lipnja 2017.	- Tijelovo – blagdan
22. lipnja 2017.	- Dan antifašističke borbe – blagdan
25. lipnja 2017.	- Dan državnosti – blagdan

UPRAVA I TAJNIŠTVO

Adresa: Ivana Lučića 5-6, 10000 Zagreb

Telefon: 01 48 28 915; 01 48 28 917

Fax: 01 48 28 916

E-mail: teoloski-fakultet@tfmvi.hr

Internet stranica: <http://www.tfmvi.hr>

Dekan: prof. dr. sc. Vitomir Belaj

Voditelj studija: prof. dr. sc. Siniša Zrinščak

Zamjenica voditelja studija: doc. dr. sc. Lidija Matošević

PREDDIPLOMSKI STUDIJ *PROTESTANTSKA TEOLOGIJA*

IZVEDBENI PLAN

Prva godina – zimski semestar***

Predavač	Naziv kolegija	Predavanja	Seminar	Vježbe	Opterećenje
D. Berković	Hebrejski (biblijski) jezik I	2	0	1	4
K. Magda	Uvod u Novi zavjet I	3	0	0	5
A. Mišić	Patrologija	3	0	0	4
E. Glazer	Povijesni kontekst Biblije	1	0	0	2
M. Schumann	Engleski jezik I	0	0	2	2
M. Schumann	Latinski jezik I	1	0	1	3
A. Jembrih, E. Šeba	Metodologija znanstvenoga rada	0	0	1	2
Ž. Porobija, Entoni Šeperić	Etika	2	0	0	4
J. Pinjuh	Tjelesna i zdravstvena kultura	0	0	1	/
	Izborni kolegij I	0	1	0	2
	Izborni kolegij II	0	1	0	2

Izborni kolegiji:

M. Schumann	Žene u kršćanstvu
E. Glazer	Mitovi i religijski običaji starih naroda
J. Brnčić	Biblijski simboli
L. Matošević	Suvremeni duhovni pokreti u kršćanstvu u Hrvatskoj

*** Zbog malog broja studenata, ovim Izvedbenim planom predviđa se da dio kolegija iz prve godine bude izveden i za studente druge godine.

Prva godina – ljetni semestar***

Predavač	Naziv kolegija	Predavanja	Seminar	Vježbe	Opterećenje
D. Berković	Hebrejski (biblijski) jezik II	0	0	3	4
K. Magda	Uvod u Novi zavjet II	3	0	0	5
Z. Grozdanov	Povijest filozofije	4	0	0	6
M. Schumann	Engleski jezik II	0	0	2	2
M. Schumann	Latinski jezik II	0	0	2	3
V. Popović	Psihologija religije	1	0	0	2
L. Matošević	Ekumenska teologija	2	0	0	4
J. Pinjuh	Tjelesna i zdravstvena kultura	0	0	1	/
	Izborni kolegij I	0	1	0	2
	Izborni kolegij II	0	1	0	2

Izborni kolegiji:

S. Bajramović	Ne-abrahamovska vjerovanja
J. Brnčić	Muka na filmu
E. Glazer	Biblijska arheologija
M. Schumann	Asketski pokreti kroz povijest

*** Zbog malog broja studenata, ovim Izvedbenim planom predviđa se da dio kolegija iz prve godine bude izveden i za studente druge godine.

Druga godina – zimski semestar***

Predavač	Naziv kolegija	Predavanja	Seminar	Vježbe	Opterećenje
D. Berković	Uvod u Stari zavjet I	3	0	0	5
K. Magda	Novozavjetni grčki jezik I	2	0	1	4
L. Matošević	Uvod u dogmatiku	4	0	0	8
M. Špikić, D. Premerl	Povijest kršćanske umjetnosti i arhitekture	2	0	0	3
M. Schumann	Engleski jezik III	0	0	2	2
A. Jembrih, M. Peterlin	Kultura govorenja, čitanja i pisanja	0	0	1	2
H. Čargonja	Antropologija obreda	1	0	0	2
J. Pinjuh	Tjelesna i zdravstvena kultura	0	0	1	/
	Izborni kolegij I	0	1	0	2
	Izborni kolegij II	0	1	0	2

Izborni kolegiji:

M. Schumann	Žene u kršćanstvu
E. Glazer	Mitovi i religijski običaji starih naroda
J. Brnčić	Biblijski simboli
L. Matošević	Suvremeni duhovni pokreti u kršćanstvu u Hrvatskoj

*** Zbog malog broja studenata, ovim Izvedbenim planom predviđa se da dio kolegija iz prve godine bude izveden i za studente druge godine.

Druga godina – ljetni semestar***

Predavač	Naziv kolegija	Predavanja	Seminar	Vježbe	Opterećenje
D. Berković	Uvod u Stari zavjet II	3	0	0	5
K. Magda	Novozavjetni grčki jezik II	0	0	3	4
M. Schumann	Opća povijest Crkve	4	0	0	8
M. Schumann	Povijest crkve u Hrvata	1	0	0	2
L. Matošević, V. Popović	Katehetika	1	0	1	3
M. Schumann	Engleski jezik IV	0	0	2	2
S. Zrinščak	Sociologija religije	1	0	0	2
J. Pinjuh	Tjelesna i zdravstvena kultura	0	0	1	/
	Izborni kolegij I	0	1	0	2
	Izborni kolegij II	0	1	0	2

Izborni kolegiji:

S. Bajramović	Ne-abrahamovska vjerovanja
J. Brnčić	Muka na filmu
E. Glazer	Biblijska arheologija
M. Schumann	Asketski pokreti kroz povijest

*** Zbog malog broja studenata, ovim Izvedbenim planom predviđa se da dio kolegija iz prve godine bude izveden i za studente druge godine.

Treća godina – zimski semestar

Predavač	Naziv kolegija	Predavanja	Seminar	Vježbe	Opterećenje
N.Bilić	Egzegeza Staroga zavjeta – izbor iz Petoknjžja	1	1	0	4
K. Magda	Uvod u egzegetske metode	1	0	0	2
K. Magda	Egzegeza Novoga zavjeta – izbor iz sinoptika	1	1	0	4
I. Mršić Felbar	Katoličanstvo	1	0	0	2
S. Peran	Crkva i sredstva društvenog priopćavanja	2	0	0	3
A. Jembrih	Povijest hrvatske protestantske baštine	1	0	0	2
R. Ebeling	Društveni angažman Crkve	2	0	0	3
B. Peterlin	Praktikum	0	0	2	2
L. Matošević	Kristologija	1	1	0	4
J. Domaš	Judaizam	1	0	0	2
	Izborni kolegij	0	1	0	2

*Ime predavača bit će naknadno objavljeno.

Izborni kolegiji:

M. Schumann	Žene u kršćanstvu
E. Glazer	Mitovi i religijski običaji starih naroda
J. Brnčić	Biblijski simboli
L. Matošević	Suvremeni duhovni pokreti u kršćanstvu u Hrvatskoj

Treća godina – ljetni semestar

Predavač	Naziv kolegija	Predavanja	Seminar	Vježbe	Opterećenje
N. Bilić	Egzegeza Staroga zavjeta – izbor iz mudrosnih spisa	1	1	0	4
K. Magda	Egzegeza Novoga zavjeta – izbor iz Otkrivenja	1	1	0	4
J. Brnčić	Hermeneutika	1	0	0	2
R. Ebeling	Ekleziologija	1	1	0	4
M. Schumann	Povijest protestantizma	1	1	0	4
L. Matošević, E. Šeba	Liturgika	2	0	1	5
Z. Grozdanov	Teologija reformacije	2	0	0	3
	Bakalaurski rad	samostalni rad			4

SILABUSI KOLEGIJA

Naziv predmeta

Hebrejski (biblijski) jezik I

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij obuhvaća gramatičko gradivo hebrejskoga jezika: grafološke osnove (alfabet, pisanje, čitanje i numeričke vrijednosti slova); osnove sintakse i dijelova rečenice (imenice, prijedlozi i zamjenice); glagoli (sprezanja pravilnih i nepravilnih glagola; particip, infinitiv, kohortativ).

Broj sati aktivne nastave

3 sata

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Student usvaja znanje o osnovama gramatike i sintakse hebrejskog jezika, te stječe sposobnost osnovnoga čitanja i pisanja.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i vježbe

Način provjere znanja

Pismeni ispit

Obvezatna literatura

A. REBIĆ, Slovnica hebrejskog jezika, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2004.; J. WEINGREEN, A Practical Grammar for Classical Hebrew (2. edition, pogl. 1-45), Oxford, OUP, 1959.

Dopunska literatura

BROWN - DRIVER - BRIGGS, Hebrew and English Lexicon of the Old Testament, Oxford, OUP, 1952.; L. KOEHLER - W. BAUMGARTNER, A Bilingual Dictionary of the Hebrew and Aramaic Old Testament, Leiden i dr., Brill.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Uvod u Novi zavjet I

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij se bavi općim uvodom u novozavjetnu teologiju, poviješću proučavanja Novoga zavjeta te uvodom u sinoptička evanđelja, Ivanove spise i Djela apostolska. Glavne cjeline: povijesni kontekst i judaizam 1. st., evanđelja kao književna vrsta, povijest tumačenja evanđelja i suvremeni pristupi, problematika povijesnog Isusa, Isus – osoba i učenje, pregled sadržaja evanđelja, Ivan i sinoptici, Djela apostolska.

Broj sati aktivne nastave

3

Broj ECTS bodova

5

Ishodi učenja

Student stječe sposobnost definiranja i opisivanja sadržaja i strukture sinoptičkih evanđelja, Ivanovih spisa i Djela apostolskih, te sposobnost razumijevanja njihove važnosti za teologiju i Crkvu u prošlosti i danas. Student otkriva te ispituje mogućnosti primjene ovog znanja na čitanju odabranih tekstova iz sinoptika, Djela apostolskih te Ivanovih spisa.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te rad od 3 do 5 kartica

Obvezatna literatura

D. WENHAM - S. WALTON, Exploring the New Testament. Vol 1. London, InterVarsity Press, 2005.; J. B. GREEN - S. MCKNIGHT - H. MARSHALL, Dictionary of Jesus and the Gospels, Downers Grove, IVP, 1992. Sljedeći članci: Apocalyptic (17-20), Apocalyptic teaching (20-26), Dead Sea Scrolls (137-146), Death of Jesus (146-162), Ethics of Jesus (210-222), Gospels (286-297), Historical Jesus (326-340), Kingdom of God (417-430), Synoptic problem (784-793), Synoptics and John (792-795); R. E. BROWN, Uvod u Novi zavjet, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2008. (odabrani dijelovi).

Dopunska literatura

G. D. FEE - D. STUART, Kako tumačiti Bibliju: vodič za razumijevanje Svetoga pisma (poglavlja 1, 6-8), Osijek, Izvori, 1999.; W. HARRINGTON, Uvod u Novi zavjet (poglavlje 2), Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1993.

Alternativno:

W.G. KUEMMEL, Die Theologie des Neuen Testaments nach seinen Hauptzeugen, Göttingen, Vandenhoeck&Ruprecht, 1987.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Patrologija

Okvirni sadržaj predmeta

U uvodnim napomenama, uz definiciju, objašnjavaju se pojmovi patrologija, patristika i ranokršćanska književnost. Daju se osnovni podaci o jezicima na kojima je nastala i sačuvana ranokršćanska književnost, o tehnologiji pisanja i prepisivanja rukopisa te o vremenskoj podjeli povijesnog razdoblja u kojem je ta književnost nastala. Prikazuje se i odnos te književnosti prema židovskoj i poganskoj kulturi te ostalim drevnim književnim tradicijama. Naznačena su i važnija (kritička i nekritička) izdanja ranokršćanskih književnih djela.

Sistematski prikaz pojedinih ranokršćanskih pisaca, života, naslova i sadržaja njihovih spisa grupiran je prema vremenu i(li) prostoru u kome su stvarali. Prvo se govori o najstarijoj grupi, tzv. "Apostolskim ocima", koji su, zbog svoje drevnosti i značaja njihovih spisa, posebno važni. Narednu skupinu čine apologetski pisci drugog stoljeća koji su osobito povezani tematikom svojih spisa, tj. tematikom obrane kršćana i kršćanstva od pogana ili židova. Nakon njih obrađuju se veliki pisci trećeg stoljeća, kako istočni, tako i zapadni. Opširno se obrađuje tzv. "Zlatno doba" ranokršćanske književnosti, koje obuhvaća razdoblje u kojemu su održana četiri velika koncila, odnosno vrijeme od Konstantinova obrata 313. do 451. Prikaz ranokršćanske književnosti završava se trećim razdobljem, u kojemu dolazi do opadanja, osobito u originalnosti novonastalih spisa, čime i završava ranokršćanska književnost.

Broj sati aktivne nastave

3

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Po uspješnom apsolviranju predmeta studenti će biti u mogućnosti orijentirati se u bogatstvu i raznolikosti ranokršćanske književnosti te prepoznati pojedine autore s njihovim teološkim naukom. Upoznavanjem s kritičkim, odnosno nekritičkim izdanjima ranokršćanske književnosti steći će sposobnost razlučivanja izvornoga teksta od kasnijih slojeva tradicije, kao i kritički odmak prema tekstu općenito te sposobnost njegove analize. Također će biti u mogućnosti raspravljati o ranokršćanskim autorima i tekstovima u kontekstu njihova nekršćanskog okruženja i usporednih tradicija.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

J. PAVIĆ - T. Z. TENŠEK, Patrologija, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1993.; T. ŠAGI-BUNIĆ, Povijest kršćanske literature I, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1998.; T. ŠAGI-BUNIĆ, Izazov starih, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1993.; A. MIŠIĆ, Ranokršćanska literatura (skripta), Zagreb.

Dopunska literatura

B. ALTANER, Patrologie, Freiburg-Basel-Wien (razna izdanja i prijevodi); J. QUASTEN, Patrology, (razna izdanja i prijevodi); J. N. D. KELLY, Early Christian Doctrines, London, Continuum International Publishing Group, 2000.; BAZILIJE VELIKI, Duh Sveti, Makarska, Služba Božja, 1978.; AUGUSTIN, O državi Božjoj, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1995.-96.; AUGUSTIN, Ispovijesti, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2007.; AUGUSTIN, Rukovet, Makarska, Služba Božja, 1990.; AUGUSTIN, Poučavanje neupućenih, Makarska, Služba Božja, 1988.; TERTULIJAN, Spis o krstu, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1981.; G. NISENSKI, Velika kateheza, Makarska, Služba Božja, 1982.; G. NISENSKI, Spis o djevičanstvu, Split, Samostan sv. Klare, 1982.; ORIGEN, Počela, Symposion, Split, 1985.; AMBROZIJE, Otajstva i tajne, Makarska, Služba Božja, 1986.; CIPRIJAN, Jedinstvo crkve, Euharistija, Molitva Gospodnja, Makarska, Služba Božja, 1987.; LEON VELIKI, Govori, Makarska, Služba Božja, 1993.; JERONIM, Tumačenje Matejeva evanđelja, Makarska, Služba Božja, 1996.; JERONIM, Izabrane poslanice sv. Jeronima I-II, Zagreb, Hrv. katol. tisk. društvo, 1908.; BIŠČAN - T. Z. TENŠEK (ur.), Otačka čitanja u molitvi Crkve, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2000.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta***Povijesni kontekst Biblije*****Okvirni sadržaj predmeta**

Kolegij upoznaje studente s gradovima, velikim carstvima i glavnim povijesnim događajima koji su spomenuti u Svetom Pismu, a o kojima postoje drugi pisani i materijalni izvori. Sadržajno bi se obuhvatile sljedeće teme: neolitik na Levantu (Catal Huyuk i Jerihon); Sumerska i Akadska civilizacija (Uruk i Ur); Abrahamovo putovanje; Hetiti (Hatuša); Gradovi u brončano doba (Megido, Hazor, Ugarit, Ebla, Mari), Brončano doba na prostoru Egeje (Knos, Mikena, Troja); Feničani (Tir i Sidon); Narodi s mora; Dolazak Izraelaca, Doba sudaca, David i Salomon; Filistejci; Novoasirsko (Niniva i Lakiš) i Novobabilonsko carstvo (Babilon i Jeruzalem); Amon, Moab i Edom; Perzijsko carstvo i povratak iz sužanjstva; Izrael u doba helenizma i prevlasti Rima (Masada).

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti stječu uvid u povijesne događaje koji su obilježili povijest Starog istoka od prapovijesnih razdoblja (neolitika) do završetka rimske okupacije na prostoru Palestine. Uz rad na izvorima studenti bi trebali naučiti kontekstualizirati povijesne događaje, uočavajući uzroke i posljedice i znati navesti temeljne karakteristike važnih gradova i država koji su obilježili pojedina povijesna razdoblja.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Pismeni ispit

Obvezatna literatura

Biblija (bilo koje izdanje); Biblijski atlas the Times, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1990.; ALEXANDER D. I P. (ured.), Biblijski priručnik, KS, Zagreb, 1989. REBIĆ, A., Biblijske starine, (bilo koje izdanje), Kršćanska sadašnjost, Zagreb.

Dopunska literatura

CONTENAU, G., Babilon i ASirija, Naprijed, Zagreb, 1979.; KRAMER, S.N., Historija počinje u Sumeru, Epoha, Zagreb, 1966.; LISIČAR, P., Stari istok, Zagreb, 1975.; MATASOVIĆ, R., Kultura i književnost Hetita, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.; URANIĆ, I., Stari EGipat, Školska knjiga, Zagreb, 2004.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Etika

Okvirni sadržaj predmeta

Obrađuju se etički sustavi, započevši s klasičnim etičkim sustavima utilitarizma (Bentham, Mill) i deontologije (Kant, Ross). Tematici se osobito pristupa kroz prizmu razlikovanja etike norme i etike karaktera, te etičke ideje 20. stoljeća i današnjice (etika odgovornosti Maxa Webera i Hansa Jonasa, Fletcherova etika situacije, MacIntyreova etika vrline, Habermasova konsenzualna etika). Posebna pažnja posvećuje se postmodernoj problematici (osobito Levinas, metafizičko nasilje, Girard i Milbank). Kritički se prosuđuju i pokušaji meta-etičkog diskursa i mogućnost objektivno-znanstvenog diskursa o etici.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Student stječe sposobnost identificiranja te definiranja mjesta etike kao filozofske discipline te sposobnost razlikovanja, klasificiranja i kritičke procjene etičkih sustava. Student razvija sposobnost traganja za načelima ispravnog postupanja, osjetljivost za argumente u etičkoj raspravi, kao i svijest o socijalnim aspektima etičkog učenja.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit (50%); referat o pročitanih 100 stranica izvornog djela iz etike (3-5 str. – 40%); aktivnost i prisutnost – 10%.

Obvezatna literatura

J. TALANGA, Uvod u etiku, Hrvatski studiji, Zagreb, 1999.; Ž. POROBIJA, skripta (dostupna u PDF formatu)

Dopunska literatura

I. ČEHOK – I. KOPREK, Etika. Priručnik jedne discipline, Školska knjiga, Zagreb, 1996.; I. KANT, Zasnivanje metafizike morala, Dereta, Beograd, 2008; I. KANT, Kritika praktičkog uma, Naprijed, Zagreb, 1974; S. JUKA, Etika – postavke i teorije, Fram Ziral, Mostar, 2006.; W. K. FRANKENA, Etika, KruZak, Zagreb, 1998.; J. D. MABBOT, Uvod u etiku, Nolit, Beograd, 1981.; ALASDAIR MACINTYRE, Za vrlinom, KruZak, Zagreb, 2002.; R.M. HARE, Jezik morala, Scopus, Zagreb, 1998.; ERNST TUGENDHAT, Predavanja o etici, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003.; DIETRICH BONHOEFFER, *Etika*, Ex Libris, Rijeka, 2009.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Engleski jezik I

Okvirni sadržaj predmeta

Uvježbavaju se tehnike i metode čitanja stručnoga teksta s razumijevanjem (previewing, skimming, scanning, prediction) pri čemu se studenti služe literaturom na engleskome jeziku te jednojezičnim i dvojezičnim rječnicima. Obrađuju se tekstovi koji rabe različite registre te razvija vještina govorenja kroz debatu i raspravu. Obrađuju se teme relevantne za razumijevanje stručnoga teksta: struktura i kohezija, opis procesa i fizički opis, narativnost, definicija.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Po završetku ovoga predmeta studenti će vladati osnovnim tehnikama pristupa stručnome tekstu te koristiti jednojezične i dvojezične rječnike. Upoznat će se s različitim registrima stručnih tekstova i terminologijom koja je specifična za područje kršćanske teologije i povijesti Crkve. Razvit će vještinu govora i praćenja argumentacije kroz debatu i raspravu. Pobojšat će izgovor engleskoga jezika kroz govor i čitanje naglas te pravopis kroz diktate i pisane radove.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Vježbe

Način provjere znanja

Usmeni i pismeni ispit

Obvezatna literatura

R. R. JORDAN, Academic Writing Course: Study Skills in English, Essex, Longman, 1999.; Autentični materijali koji se obrađuju na nastavi (članci iz novina i časopisa, ulomci iz knjiga i sl.).

Dopunska literatura

R. MURPHY, Essential Grammar in Use, Cambridge, Cambridge University Press, 1990.; ISTI, English Grammar in Use, Cambridge, Cambridge University Press, 2004.; Oxford Advanced Learner's Dictionary, Oxford, OUP, 2006.; Ž. BUJAS, Englesko-hrvatski rječnik, Zagreb, Školska knjiga, 2004.; ISTI, Hrvatsko-engleski rječnik, Zagreb, Školska knjiga, 1989.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Latinski jezik I

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij obuhvaća osnove latinske gramatike. Obrađuju se i vježbaju tradicionalni izgovor, naglasak, sklonidba imenica, pridjeva te osobnih i posvojnih zamjenica, češći prijedlozi, a za glagole indikativ prezenta, imperfekta i futura I. aktivnog te imperativ.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

3

Ishodi učenja

Studenti će se upoznati s osnovama povijesti razvoja latinskoga jezika te gramatičkom terminologijom koja je potrebna za samostalan rad uz pomoć jezičnih pomagala (rječnika i gramatika). Razvit će sposobnost čitanja latinskoga naglas uz razlikovanje klasičnog i tradicionalnog izgovora te upoznati osnove prozodije. Usvojiti će vokabular potreban za razumijevanje jednostavnijih izvornih tekstova i primjenjivati ga u drugim kontekstima. Uočiti će mogućnost primjene latinskoga u razumijevanju današnjih romanskih jezika te međunarodnoga znanstvenog nazivlja.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i vježbe

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

GORTAN - O. GORSKI - P. PAUŠ, Elementa Latina, Zagreb, Školska knjiga, 2004., ili: Z. ŠEŠELJ - D. ŠKILJAN - D. SALOPEK, Orbis Romanus I, II, Zagreb, Školska knjiga, 2002.; V. GORTAN - O. GORSKI - P. PAUŠ, Latinska gramatika, Zagreb, Školska knjiga, 2005.

Dopunska literatura

Z. ŠEŠELJ - D. ŠKILJAN - D. SALOPEK, Orbis Romanus I, II, Zagreb, Školska knjiga, 2002.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta***Metodologija znanstvenoga rada*****Okvirni sadržaj predmeta**

Kolegij se temelji na praktičnome upoznavanju studenata s procesom pripreme i izrade pismenoga znanstvenog rada. Vježbe i praktičan rad osmišljene su kao demonstracija istraživanja u smislu ključne paradigme znanstvenoga pristupa i produkcije pismenih radova. Glavne tematske cjeline obuhvaćaju: čitanje i studiranje znanstvene literature, pripremne radnje (parafraziranje, sažimanje, rad s bilješkama...), proces pisanja (plan rada, pisanje ulomaka, citiranje i plagiranje, radna verzija, zaključak, bibliografija, revizija...), korištenje resursa (biblioteke, internet...), format i ogledni primjerak znanstvenoga rada, osnove korištenja računala u izradi stručnog i znanstvenog rada.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studente se u širem smislu osposobljava za kritički pristup prema studijskoj literaturi i olakšava proces pripreme ispita. U užemu smislu studenti postaju opremljeni za samostalnu pripremu i izradu pismenih radova iz područja teologije, utemeljenih na znanstvenome istraživanju.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Vježbe

Način provjere znanja

Pismeni rad od 8 do 10 kartica

Obvezatna literatura

Z. NIKOLIĆ JAKUS, Uvod u studij povijesti: Historiografski praktikum, Zagreb, Leykam International, 2008;

A. TKALAC VERČIĆ i dr. Priručnik za metodologiju istraživačkog rada: Kako osmisliti, provesti i opisati znanstveno i stručno istraživanje, Zagreb, M.E. P., 2010.

Dopunska literatura

M. J. ADLER - C. VAN DOREN, How to Read a Book. Revised ed., Sutton Valence, Touchstone Books, 1972.; K. L. TURABIAN, A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations, Chicago, University of Chicago Press, 1996.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Hebrejski (biblijski) jezik II

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij se usredotočava na čitanje i analizu hebrejskoga teksta te egzegezu izabranih biblijskih tekstova.

Broj sati aktivne nastave

3

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Student razvija sposobnost čitanja, pisanja i gramatičke analize kraćih tekstova iz hebrejske Biblije.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Vježbe.

Način provjere znanja

Pismeni ispit

Obvezatna literatura

A. REBIĆ, Slovnica hebrejskog jezika, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2004.; J. WEINGREEN, A Practical Grammar for Classical Hebrew (2. edition, pogl. 1-45), Oxford, OUP, 1959.

Dopunska literatura

L. KOEHLER - W. BAUMGARTNER, A Bilingual Dictionary of the Hebrew and Aramaic Old Testament, Leiden i dr., Brill.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Uvod u Novi zavjet II

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij se bavi uvodom u misao apostola Pavla, te pregledom i načelima tumačenja njegovih poslanica kao i pregledom i načelima tumačenja ostalih novozavjetnih poslanica i Otkrivenja. Obrađuju se sljedeće cjeline: svijet prve Crkve (Rimsko Carstvo u 1.st), poslanica kao književna vrsta, Pavlova kronologija, Pavlove poslanice – pregled, Pavlova teologija – pregled, opće poslanice – teologija, Hebrejima, Otkrivenje.

Broj sati aktivne nastave

3

Broj ECTS bodova

5

Ishodi učenja

Student stječe sposobnost definiranja i opisivanja sadržaja i strukture poslanica apostola Pavla, ostalih novozavjetnih poslanica i Otkrivenja, te sposobnost razumijevanja njihove važnosti za teologiju i Crkvu u prošlosti i danas. Student otkriva te ispituje mogućnosti primjene ovog znanja na čitanju odabranih tekstova apostola Pavla, ostalih novozavjetnih poslanica te Otkrivenja.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te rad od 3 do 5 kartica

Obvezatna literatura

H. MARSHALL - S. TRAVIS - I. PAUL, Exploring the New Testament, Vol. II, London, SPCK, 2002.; G. F. HAWTHORNE - R. P. MARTIN - D. G. REID, Dictionary of Paul and His Letters, Downers Grove, IVP, 1993. Sljedeći članci: Center of Paul's Theology (92-95), Conversion and Call of Paul (156-163), Covenant and New Covenant (179-182), Election and Predestination (225-228); Faith (285-290), Freedom (313-316), Gentiles (335-338), Hermeneutics (388-397), Opponents of Paul (644-653), Paul and His Interpreters

(666-679), Paul in Acts and Letters (679-691), Rhetorical Criticism (822-826), Social-Scientific Approaches (892-900), R. E. BROWN, Uvod u Novi zavjet, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2008. (odabrani dijelovi).

Dopunska literatura

G. D. FEE - D. STUART, Kako tumačiti Bibliju: vodič za razumijevanje Svetoga pisma (poglavlja 3-4,10,13), Osijek, Izvori, 1999.; W. HARRINGTON, Uvod u Novi zavjet (poglavlja 7,9), Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1993.

Alternativno:

W.G. KUEMMEL, Die Theologie des Neuen Testaments nach seinen Hauptzeugen, Göttingen, Vandenhoeck&Ruprecht, 1987.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Povijest filozofije

Okvirni sadržaj predmeta

Studente se upoznaje s glavnim tijekovima povijesti filozofije: ključnim filozofima, djelima, osnovnim filozofskim disciplinama (ontologija i metafizika, epistemologija i filozofija znanosti, etika, estetika i filozofija kulture). Kolegij studente uvodi u problematiku povezanosti povijesti filozofije s općom poviješću i poviješću religije, znanosti i kulturom, te ga potiče na samostalno izučavanje pojedinih razdoblja filozofije te filozofskih tekstova.

Broj sati aktivne nastave

4

Broj ECTS bodova

6

Ishodi učenja

Razvija se sposobnost definiranja, opisivanja te klasificiranja različitih filozofskih teorija te sposobnost razumijevanja i tumačenja njihovoga mjesta u kontekstu teologije, kulture, znanosti i umjetnosti.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

D. ALLEN, *Philosophy for Understanding Theology*, Westminster John Know Press, 2007.; J.

HIRSCHBERGER, *Mala povijest filozofije*, Školska knjiga, Zagreb, 2002.; A. DAVISON, *The Love of Wisdom:*

An Introduction to Philosophy for Theologians, SCM Press, London, 2013.

Dopunska literatura

W. PANNENBERG, Teologija i filozofija: Njihov odnos u svetlosti njihove zajedničke istorije, Plato, Beograd, 2003.; J. KUŠAR - D. BARBARIĆ - O. ŽUNEC (ur.), Hrestomatija filozofije, sv. 1-9, Zagreb, Školska knjiga, 1995.-98.; V. FILIPOVIĆ, Filozofijski rječnik, Matica hrvatska, Zagreb, 1965. i druga izdanja.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Ekumenska teologija

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet je preglednoga karaktera. Studente se uvodi u osnovna pitanja i probleme ekumenske teologije: uzroci i posljedice crkvenih raskola, ekumenska nastojanja kroz povijest Crkve, ekumenski pokret krajem 19. i u 20. stoljeću, različiti koncepti jedinstva crkava, glavni teološki problemi, ekumenski doprinosi pojedinih crkava, ekumenski dokumenti. Kolegij se bavi i specifičnostima ekumenske problematike u Hrvatskoj.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Razvija se sposobnost prepoznavanja, definiranja te izlaganja ekumenske tematike te sposobnost primjene ovih vještina u ekumenskome dijalogu te u izgradnji kršćanskoga jedinstva.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

R. FRIELING, Put ekumenske misli, Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2009.; R. KOTTJE i B. MOELLER, Ekumenska povijest Crkve, sv. 3, TFMVI, Zagreb, 2008., str. 309-329.

Dopunska literatura

Growth in Agreement I-III, (sv. I – Paulist Press, 1982; sv. II - Wm. B. Eerdmans, 2001.; sv. III - Wm. B. Eerdmans, 2008.) ; "Dekret o ekumenizmu", Drugi vatikanski koncil. Dokumenti, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2002.; J. KOLARIĆ, Ekumenska trilogija: istočni kršćani, pravoslavni, protestanti, Zagreb, Prometej, 2005., (odabrani dijelovi); T.A. CAMPBELL, Christian Confessions: A Historical Introduction,

Westminster John Knox Press, 1996.; R. ROSE i dr. (ur.), A History of the Ecumenical Movement, 3 sv., WCC, Geneva, 2004.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Engleski jezik II

Okvirni sadržaj predmeta

Uvježbavaju se tehnike i metode čitanja stručnoga teksta s razumijevanjem (previewing, skimming, scanning, prediction) pri čemu se studenti služe literaturom na engleskome jeziku te jednojezičnim i dvojezičnim rječnicima. Obrađuju se tekstovi koji rabe različite registre te razvija vještina govorenja kroz debatu i raspravu. Obrađuju se jezični sadržaji relevantni za razumijevanje stručnoga teksta: egzemplifikacija, klasifikacija, usporedba, uzrok i posljedice, generalizacija.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Po završetku ovoga predmeta studenti će vladati naprednijim tehnikama analize stručnog teksta te biti sposobni usmeno i pismeno argumentirati o njemu. Suvereno će koristiti jednojezične i dvojezične rječnike te osobito gramatike uz upoznavanje sa stručnom lingvističkom terminologijom. Uvježbat će osnovne oblike akademske obrade teksta poput sažimanja i parafraziranja. Razvit će osnovne vještine formalne usmene debate. Poboľjšat će izgovor engleskoga jezika kroz govor i čitanje naglas te pravopis kroz diktate i pisane radove.

Uvjeti upisa

Nema.

Oblik izvedbe nastave

Vježbe.

Način provjere znanja

Usmeni i pismeni ispit.

Obvezatna literatura

R. R. JORDAN, Academic Writing Course: Study Skills in English, Essex, Longman, 1999.; Autentični materijali koji se obrađuju na nastavi (članci iz novina i časopisa, ulomci iz knjiga i sl.).

Dopunska literatura

R. MURPHY, Essential Grammar in Use, Cambridge, Cambridge University Press, 1990.; ISTI, English Grammar in Use, Cambridge, Cambridge University Press, 2004.; Oxford Advanced Learner's Dictionary, Oxford, OUP, 2006.; Ž. BUJAS, Englesko-hrvatski rječnik, Zagreb, Školska knjiga, 2004.; ISTI, Hrvatsko-engleski rječnik, Zagreb, Školska knjiga, 1989.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Latinski jezik II

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij obuhvaća osnove latinske gramatike. Obrađuju se i uvježbavaju komparacija pridjeva i priloga te pokaznih i upitno-odnosnih zamjenica, a za glagole indikativ prezenta, imperfekta i futura pasivnog te indikativ perfekta, pluskvamperfekta i futura II. aktivnog i pasivnog.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

3

Ishodi učenja

Studenti će usvojiti dodatni vokabular potreban za razumijevanje nešto dužih izvornih tekstova, koje će naučiti svrstavati prema žanrovima, svrhama i publici kojoj su bili namijenjeni. Upoznat će se s povijesnim kontekstom različitih prozih žanrova te s osnovama klasične i srednjovjekovne latinske poetike. Prepoznavat će svakodnevne latinske riječi u današnjemu međunarodnome znanstvenom nazivlju.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Vježbe

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

V. GORTAN - O. GORSKI - P. PAUŠ, Elementa Latina, Zagreb, Školska knjiga, 2004., ili: Z. ŠEŠELJ - D. ŠKILJAN - D. SALOPEK, Orbis Romanus I, II, Zagreb, Školska knjiga, 2002.; V. GORTAN - O. GORSKI - P. PAUŠ, Latinska gramatika, Zagreb, Školska knjiga, 2005.

Dopunska literatura

Z. ŠEŠELJ - D. ŠKILJAN - D. SALOPEK, Orbis Romanus I, II, Zagreb, Školska knjiga, 2002.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Psihologija religije

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij se bavi odnosom psihologije i religioznosti. Pruža se pregled glavnih psiholoških interpretacija religioznosti. Obrađuju se psihički fenomeni religioznosti i sagledava se religioznost u velikim psihologijskim sustavima S. Freuda, C. G. Junga, G. W. Allporta i V. E. Frankla. Nadalje, razmatra se odnos ljudskoga razvoja i religioznosti te povezanost religioznosti i duševnoga zdravlja. Na koncu se daje uvid u osnove psihologije dušobrižništva.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Student stječe razumijevanje osnovnih pitanja psihologije religije te sposobnost prepoznavanja, opisivanja te kritičke procjene psihološke dimenzije religioznoga iskustva.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

Š. ĆORIĆ, Psihologija religioznosti, Jastrebarsko, Naklada "Slap", 1998.; W. JAMES, Raznolikosti religioznog iskustva, Zagreb, Naprijed, 1990.

Dopunska literatura

M. NIKIĆ, Psihologija religije (skripta), Zagreb, 1999.; V. FRANKL, Bog podsvijesti, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1985.; C. G. JUNG, Čovjek i njegovi simboli, Zagreb, Mladost, 1987.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Uvod u Stari zavjet I

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij se usredotočuje na pitanje nastanka starozavjetnoga kanona, na literarne značajke Petoknjžja i povijesnih spisa, povijest njihova proučavanja, te pregled Petoknjžja i povijesnih spisa.

Broj sati aktivne nastave

3

Broj ECTS bodova

5

Ishodi učenja

Student stječe sposobnost definiranja i opisivanja sadržaja i strukture Petoknjžja i povijesnih spisa te razumijevanja njihove važnosti za judaizam te teologiju i Crkvu u prošlosti i danas. Otkriva mogućnost primjene ovog znanja pri čitanju i razumijevanju odabranih tekstova Petoknjžja i povijesnih spisa.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit te pismeni rad od 3 do 5 kartica

Obvezatna literatura

W. LASOR - D. HUBBARD - F. BUSH, Old Testament Survey, Cambridge, Eerdmans, 1996.; J. W. DRANE, Uvod u Stari zavjet, Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2009.; W. HARRINGTON, Uvod u Stari zavjet, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1993.

Dopunska literatura

B. C. BIRCH - W. BRUEGGEMANN - T. E. FRETHEIM – D. L. PETERSEN, A Theological Introduction to the Old Testament. Second edition, Abingdon, 2005.; B. W. ANDERSON, The Living World of the Old Testament, London, Longman, 1975.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Novozavjetni grčki jezik I

Okvirni sadržaj predmeta

Bavljenje gradivom udžbenika do 13. lekcije: čitanje i pisanje grčkog; imenice A, O, i konzonantske deklinacije; glagol «biti»; zamjenice svih deklinacija; konjugacija prezent indikativ aktiva, medija, pasiva; prezent imperativ i infinitiv.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Studenti razumiju gramatičku analizu imenica i glagola na temelju osnove i nastavaka; studenti mogu prevoditi jednostavne rečenice s grčkog uz pomoć rječnika.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i vježbe.

Način provjere znanja

Pismeni ispit

Obvezatna literatura

N. HORAK-WILLIAMS, Grčki jezik Novoga zavjeta, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1999.

Dopunska literatura

R. AMERL, Grčko-hrvatski rječnik Novoga zavjeta, Zagreb, HEBD, 2000.; Grčki Novi zavjet (The Greek New Testament. Fourth Revised Edition. Ur. K. ALAND, M. BLACK, C. M. MARTINI, B. M. METZGER, A. WIKGREN, Stuttgart, Deutsche Bibelgesellschaft & United Bible Societies, 2006.).

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Opća povijest Crkve

Okvirni sadržaj predmeta

Sadržaj kolegija podijeljen je u dvije cjeline. Prva se bavi općom povijesti Crkve od početaka do reformacije, a druga općom povijesti Crkve od reformacije do danas. Unutar tih cjelina obuhvaćene su tri grupe tema. Prva grupa obuhvaća teme koje se odnose na povijest Crkve u vjerskom i općepovijesnom kontekstu, razlike između povijesti i historiografije, početke kritičkoga pisanja povijesti i evaluacije autentičnosti povijesnih dokumenata, vrste povijesnih izvora itd. Druga grupa obuhvaća osnovne informacije o domaćim i stranim historijskim časopisima, najznačajnijim domaćim i stranim objavljenim zbirkama povijesnih izvora, arhivima i arhivskim fondovima značajnim za crkvenu povijest, domaćim knjižnicama i muzejima. Treća grupa se odnosi na prikaz crkvene povijesti (kronološki i tematski) s težištem na logičkom povezivanju povijesnih događaja, ličnosti i tendencija.

Broj sati aktivne nastave

4

Broj ECTS bodova

8

Ishodi učenja

Studenti će na osnovi poznavanja povijesti Crkve od njezinih početaka do danas razviti sposobnost kritičkoga pristupa crkvenoj historiografiji te biti u mogućnosti sagledati povijesne procese u njihovoj složenosti i međusobnoj povezanosti. Spoznat će razliku između povijesnih izvora i stručne literature te steći sposobnost kritičke evaluacije te usmene i pismene interpretacije ove potonje uz razumijevanje njezina odnosa prema izvornim tekstovima. Integrirat će spoznaje stečene u drugim povijesno zasnovanim predmetima u širi kontekst.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te rad od 5-7 kartica

Obvezatna literatura

R. KOTTJE – B. MOELBER (ur.), Ekumenska povijest Crkve (3 sv.), Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2007.- ili O. CHADWICK i dr. (ur.), The Pelican History of the Church, (6 sv.), Harmondsworth, Penguin Books, 1967.- ; R. LACHMANN (ur.), Kirchengeschichtliche Grundthemen, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2003. ili J. McMANNERS, The Oxford Illustrated History of Christianity, Oxford, OUP, 1990.

Dopunska literatura

M. HEIM, Kleines Lexikon der Kirchengeschichte, München, Beck, 1998., ili F. L. CROSS – E. A. LIVINGSTONE, Oxford Dictionary of the Christian Church, Oxford, OUP, 1997.; H. JEDIN – K. S. LATOURETTE – J. MARTIN (ur.), Atlas zur Kirchengeschichte, Freiburg i.B., Herder, 1988., ili F. H. LITTELL, Historical Atlas of Christianity, New York, Continuum, 2001.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Povijest kršćanske umjetnosti i arhitekture

Okvirni sadržaj predmeta

Uvodna predavanja odnose se na pojam umjetnosti, sakralnosti i osobitosti kršćanski shvaćenoga sakralnog. Slijedi opći pregled prehistorijskih sakralnih prostora i umjetnosti. Potom se navode velike civilizacije i njihov odnos prema sakralnom stvaralaštvu te se posebno govori o židovskim i slavenskim sakralnim prostorima. U nastavku se daje pregled ranokršćanskoga razdoblja i predromanike, starohrvatskoga razdoblja, romaničke, gotičke i renesansne umjetnosti, baroka, klasicizma i neostilova, te se pruža opći uvod u suvremena kretanja u sakralnoj umjetnosti. U zaključnom dijelu kolegij se bavi izabranim pitanjima vezanim za sakralne prostore i umjetnost crkava reformacijske baštine.

Broj sati aktivne nastave

2 sata

Broj ECTS bodova

3

Ishodi učenja

Po završetku predmeta studenti će se služiti terminologijom s područja povijesti umjetnosti i moći je primjenjivati osobito na sakralnu umjetnost s osobitostima kršćanskog poimanja sakralnosti. Upoznati s različitim povijesnim razdobljima i stilovima sakralnoga stvaralaštva moći će prepoznati i analizirati osobito slavenske sakralne prostore na terenu, kontrastirajući ih prema onima u drugim podnebljima kršćanske Europe. Ekstrapoliranjem uvida stečenih o povijesnom razvoju prikaza sakralnoga moći će kritički pristupiti pitanju suvremenih kretanja u kršćanskoj umjetnosti.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

P. J. E. Davies i dr. (ur.), Jansonova povijest umjetnosti – zapadna tradicija, Varaždin, Stanek, 2008. (izabrana poglavlja); R. IVANČEVIĆ, Umjetničko blago Hrvatske, Motovun – Zagreb, 1993. (izabrana poglavlja)

Dopunska literatura

A. BADURINA (ur.), Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva, Sveučilišna naklada Liber – Kršćanska sadašnjost – Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, 1979.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Engleski jezik III

Okvirni sadržaj predmeta

Uvježbavaju se tehnike i metode pisanja stručnoga teksta pri čemu se studenti služe literaturom na engleskome jeziku te jednojezičnim i dvojezičnim rječnicima. Obrađuju se jezični sadržaji relevantni za pisanje stručnoga teksta: interpretacija podataka, diskusija, uvod i zaključak, akademski stil, vođenje bilježaka, pisanje koncepata, parafraziranje i pisanje sažetaka. Pišu se formalna i neformalna pisma te izvješća.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti će apsolviranjem ovoga predmeta ovladati osnovama akademske usmene i pismene komunikacije te steći orijentaciju u međunarodnome akademskom diskursu. Naučit će samostalno raditi na jednostavnijim oblicima argumentacijskoga pismenog izražavanja, kao što su formalna pisma i kratak esej, te uvježbati fraze i kolokacije koje se koriste osobito u uvodu i zaključku takvih pisanih formi. Razvit će naprednije vještine formalne usmene debate. Poboľjšat će izgovor engleskoga jezika kroz govor i čitanje naglas te pravopis kroz diktate i pisane radove. Usvojit će vokabular vezan uz izražavanje stavova i mišljenja te prikazivanje rezultata istraživanja, kao i gramatičke strukture karakteristične za pisane forme, poput pasiva i složenih kondicionala.

Uvjeti upisa

Engleski jezik I

Oblik izvedbe nastave

Vježbe

Način provjere znanja

Usmeni i pismeni ispit, te dva rada (1 kartica i 2-3 kartice)

Obvezatna literatura

R. R. JORDAN, *Academic Writing Course: Study Skills in English*, Essex, Longman, 1999.; Autentični materijali koji se obrađuju na nastavi (članci iz novina i časopisa, ulomci iz knjiga i sl.).

Dopunska literatura

R. MURPHY, *Essential Grammar in Use*, Cambridge, Cambridge University Press, 1990.; M. HEWINGS, *Advanced Grammar in Use*, Cambridge, Cambridge University Press, 1999.; *Oxford Advanced Learner's Dictionary*, Oxford, OUP, 2006.; Ž. BUJAS, *Englesko-hrvatski rječnik*, Zagreb, Školska knjiga, 2004.; ISTI, *Hrvatsko-engleski rječnik*, Zagreb, Školska knjiga, 1989.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Kultura govorenja, čitanja i pisanja

Okvirni sadržaj predmeta

Studente se upoznaje s osnovama hrvatskoga pravopisa. Kolegij obuhvaća rad na najčešćim pravopisnim pogreškama u hrvatskome standardnom jeziku: pisanje refleksa staroga glasa jata -ije/je, pisanje č/ć, velikog i malog slova te glasovnih promjena na granicama morfema. Studente se upoznaje i s osnovama pravogovora (ortoepije). Pritom se posebna pozornost pridaje osnovnom instrumentariju naglasnoga sustava hrvatskoga standardnog jezika.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Razvija se sposobnost pisanja i govorenja u skladu s gramatičkim i stilskim normama hrvatskoga standardnog jezika.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Vježbe.

Način provjere znanja

Pismeni ispit.

Obvezatna literatura

S. TEŽAK - S. BABIĆ, Gramatika hrvatskoga jezika: priručnik za osnovno jezično obrazovanje, Zagreb, Školska knjiga, 2005.; S. BABIĆ - B. FINKA - M. MOGUŠ, Hrvatski pravopis, 5. prerađeno izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2000.

Dopunska literatura

I. PRANJKOVIĆ - J. SILIĆ, Gramatika hrvatskoga jezika: za gimnazije i visoka učilišta, Zagreb, Školska knjiga, 2005.; V. ANIĆ - J. SILIĆ, Pravopis hrvatskoga jezika, Zagreb, Novi Liber - Školska knjiga, 2001.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Antropologija obreda

Okvirni sadržaj predmeta

U okviru ovoga kolegija obrađuju se osnovni pojmovi (mit, mitologija, sakralno, sekularno, profano, kult, obred, liturgija) i upoznaju se znanstveni pristupi religijskim pojavama. Prikazuje se univerzalni predznanstveni svjetonazor (spoznaja kroz opreke). Kolegij se nadalje bavi pitanjima spoznaje katastrofičnosti pojedinih situacija i obrane od propasti. Posebna pozornost posvećuje se temi žrtve.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti stječu razumijevanje općeljudske (antropološke) crte kulturalnoga odgovora čovjeka na pitanja koja postavljaju pred njega okolina (svijet) i društvo, egzistencija, početak i kraj. Ove spoznaje pomoći će studentu teologije bolje razumjeti teološki nauk, te kritički vrednovati nekršćanske elemente u ljudskome ponašanju.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

V. BELAJ, Uvod u knjigu "Hod kroz godinu", Zagreb, Golden Marketing, 1998., str. 7-29.

Dopunska literatura

V. BELAJ, "Strukturni pomak od "majke bogova" do "Božje majke". Etnološka podloga pučkih predočaba o Presvetome Trojstvu i o Blaženoj djevici Mariji", Marija i Presveto trojstvo. Zbornik radova Hrvatske sekcije XX. međunarodnog mariološko-marijanskog kongresa, Rim, 15.-24. rujna 2000.; V. BELAJ, "Mit u prostoru", Moščenički zbornik, Mošćenice, 2006., str. 3:5-39; G. DUMEZIL, L'Idéologie tripartite des Indo-

Européens, Bruxelles, 1961.; V. I. IVANOV - V. N. TOPOROV, Славянские языковые моделирующие семиотические системы, Moskva; V. I. IVANOV - V. N. TOPOROV, Исследования в области славянских древностей, Moskva; V. N. TOPOROV, "О ритуале. Введение в проблематику", Архаический ритуал в фольклорных и раннелитературных памятниках, Moskva, str. 7-60.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Uvod u Stari zavjet II

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij se usredotočuje na literarne značajke proročkih i mudrosnih knjiga, na povijest njihova proučavanja, te na pregled proročkih i mudrosnih knjiga.

Broj sati aktivne nastave

3

Broj ECTS bodova

5

Ishodi učenja

Student stječe sposobnost definiranja i opisivanja sadržaja i strukture proročkih i mudrosnih knjiga te razumijevanja njihove važnosti za judaizam te teologiju i Crkvu u prošlosti i danas. Otkriva mogućnost primjene ovog znanja pri čitanju i razumijevanju odabranih tekstova proročkih i mudrosnih knjiga.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te pismeni rad od 3 do 5 kartica

Obvezatna literatura

W. LASOR - D. HUBBARD - F. BUSH, Old Testament Survey (str. 165-220; 221-421), Cambridge, Eerdmans, 1996.; W. HARRINGTON, Uvod u Stari zavjet (str. 45-83; 192-248), Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1993.; J. W. DRANE, Uvod u Stari zavjet, Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2009.

Dopunska literatura

B. C. BIRCH - W. BRUEGGEMANN - T. E. FRETHEIM – D. L. PETERSEN, A Theological Introduction to the Old Testament. Second edition, Abingdon, 2005.; B. W. ANDERSON, The Living World of the Old Testament (str. 167-188; 296-331), London, Longman, 1975.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Novozavjetni grčki jezik II

Okvirni sadržaj predmeta

Obrada lekcija u udžbeniku od 14. lekcije: složenija glagolska vremena; participi i njihovo prevođenje; prevođenje specifičnih gramatičkih konstrukcija: apsolutni genitiv; akuzativ s infinitivom. Paralelno se čitaju i prevode izabrani novozavjetni tekstovi.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Studenti razumiju korisnost osobnog prevođenja biblijskog teksta. Studenti uz pomoć rječnika i tabela samostalno prevode odabrane biblijske odlomke.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Vježbe

Način provjere znanja

Pismeni i usmeni ispit

Obvezatna literatura

N. HORAK-WILLIAMS, Grčki jezik Novoga zavjeta, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1999.

Grčki Novi zavjet (The Greek New Testament. Fourth Revised Edition, Ur. K. ALAND, M. BLACK, C. M. MARTINI, B. M. METZGER, A. WIKGREN, Stuttgart, Deutsche Bibelgesellschaft & United Bible Societies, 2006., ili, NESTLE-ALAND, Novum Testamentum Graece. 27th Edition, Deutsche Bibelgesellschaft & United Bible Societies, 2005.); R. AMERL, Grčko-hrvatski rječnik Novoga zavjeta, Zagreb, HEBD, 2000.

Dopunska literatura

M. ZERWICK, Biblical Greek, Rome, Scripti Pontificii Instituti Biblici, 2005.; F. RIENECKER, Sprachlicher Schlüssel zum Griechischem Neuen Testament, Giessen-Basel, Brunnen-Verlag, 1997.; M. ZERWICK - M.

GROSVENOR, A Grammatical Analysis of the Greek New Testament, Rome, Pontificio Istituto Biblico, 1996.; J. FUČAK, Prepoznavatelj Riječi Božje, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2005.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta***Uvod u dogmatiku*****Okvirni sadržaj predmeta**

Predmet je preglednoga karaktera. Predstavlja pojedine dogmatske nauke te ukazuje na njihovu međusobnu povezanost. U prvom dijelu studenta se uvodi u fundamentalno-teološka pitanja: pojam dogmatike, mjesto dogmatike kao dijela sustavne teologije i teologije uopće, pojam objave, odnos između dogmatike i Svetoga Pisma, dogmatike i Crkve (zajednice vjernika) te dogmatike i današnjice. Slijedi pregled dogmatskih nauka: nauk o Bogu (nauk o Božjoj biti i vlastitostima, Trojedini Bog...), nauk o stvaranju, nauk o čovjeku i grijehu, kristologija, pneumatologija, soteriologija, ekleziologija, eshatologija.

Broj sati aktivne nastave

4

Broj ECTS bodova

8

Ishodi učenja

Student stječe sposobnost identificiranja, definiranja, klasificiranja te kompetentnoga izlaganja osnovnih dogmatskih područja, kao i sposobnost primjene svog znanja u seminarima iz specijalne dogmatike na višim godinama studija.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te pismeni rad od 5 do 7 kartica

Obvezatna literatura

R. J. PLANTINGA, TH. R. THOMPSON i M. D. LUNDBERG, An Introduction to Christian Theology, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.; W. PANNENBERG, Apostolsko vjerovanje pred pitanjima današnjice, Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2005.; K. BARTH, Uvod u evangeličku teologiju, Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2007.

Dopunska literatura

A. McGRATH, Uvod u kršćansku teologiju, Zagreb - Rijeka, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik - Ex libris, 2007.; W. PANNENBERG, Teologija i filozofija. Njihov odnos u svetlosti njihove zajedničke istorije, Beograd, Plato, 2002.; H. KÜNG, Biti kršćanin, Zagreb - Sarajevo, Konzor - Synopsis, 2002.; D. L. MIGLIORE, Faith Seeking Understanding, Michigan-Cambridge, Grand Rapids, 2004.; H. KÜNG, Postoji li Bog? Odgovor na pitanje o Bogu u novome vijeku, Ex libris, Rijeka, 2006.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Povijest Crkve u Hrvata

Okvirni sadržaj predmeta

Sadržaj kolegija obuhvaća nekoliko tematskih cjelina. Na početku se daje pregled povijesnih izvora za povijest Crkve u Hrvata. Potom se sagledava kršćanstvo na području današnje Hrvatske prije dolaska Slavena. Kolegij se nadalje bavi pokršćavanjem Hrvata i počecima crkvene organizacije, ćirilometodskom baštinom, pojavom glagoljaštva i narodnog jezika u liturgiji. Govori se o redovništvu i oblicima pučke pobožnosti. Sagledava se uloga Crkve u kulturi hrvatskoga srednjovjekovlja, s naglaskom na vjersku književnost, likovnu umjetnost, znanost i školstvo. Posljednji dio odnosi se na smiraj srednjega vijeka odnosno na sagledavanje Hrvatske kao prostora ekumenskoga dijaloga i "predziđa kršćanstva".

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Na ovom predmetu studenti će primijeniti već stečene spoznaje o općoj povijesti Crkve na povijesne procese koji su se odvijali na prostoru današnje Hrvatske od njezinih početaka do početka 20. stoljeća. Razvit će sposobnost kritičkoga pristupa crkvenoj historiografiji te uočiti razlike između domaće i strane stručne literature. Također će uvidjeti povezanost hrvatske crkvene povijesti s europskim događanjima, kao i povijesnu utemeljenost današnje situacije u vjeri i Crkvi.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

F. ŠANJEK, Crkva i kršćanstvo u Hrvata, 1. svezak: Srednji vijek, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1988.; F. ŠANJEK (ur.), Povijest Hrvata, 1. knjiga: Srednji vijek, Zagreb, Školska knjiga, 2003., str. 34-38, 80-83, 113-114, 145-181, 240-258, 291-318, 415-448.

Dopunska literatura

M. VIDOVIĆ, Povijest Crkve u Hrvata, Split, Crkva u svijetu, 1996., str. 9-268; E. PERIČIĆ - A. ŠKVORČEVIĆ, Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata, Zagreb, Središnji odbor za pripravu Nacionalnog euharistijskog kongresa, 1986.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Katehetika

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela. U teorijskome dijelu kolegija obrađuju se temeljne odrednice katehetske poduke po različitim životnim dobima, počevši od najranijeg djetinjstva pa sve do starosti. Glavni se naglasak stavlja na podučavanje učenika i odraslih osoba. Također se obrađuju suvremene pedagoške spoznaje o uspješnome učenju i o primjeni istih na katehezu. U praktičnome dijelu izvođenja nastave studente se upoznaje s konkretnom nastavom vjeronauka, te ih se potiče na njezino kritičko procjenjivanje.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

3

Ishodi učenja

Student stječe osnovna pedagoška znanja, razumijevanje specifičnosti katehetike u kontekstu teologije i pedagogije te sposobnost klasifikacije te primjene ovih znanja u samostalnoj pripremi i održavanju nastave vjeronauka.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i vježbe

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

J. COLOMB, Kateheza životnih dobi, Zagreb, Katehetski salezijanski centar, 1996.; M. PRANJIĆ, Metodika vjeronaučne nastave, Zagreb, Salesiana 1997.; C. GRETHLEIN, Pedagogija zajednice vjernika, Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2011.

Dopunska literatura

Z. KUBURIĆ - S. DAČIĆ, Metodika verske nastave, Novi Sad, Ceir, 2004.; C. ROSE - M. J. NICHOL, Accelerated Learning for the 21st Century, New York, Judy Piatkus, 1997.; postojeći vjeronaučni udžbenici

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Engleski jezik IV

Okvirni sadržaj predmeta

Uvježbavaju se tehnike i metode pisanja stručnoga teksta pri čemu se studenti služe literaturom na engleskome jeziku te jednojezičnim i dvojezičnim rječnicima. Obrađuju se jezični sadržaji relevantni za pisanje stručnoga teksta: citiranje, pisanje bibliografskih jedinica i bilježaka, ankete, upitnici i projekti, lektura tekstova, rješavanje testova.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti će apsolviranjem ovoga predmeta ovladati naprednijim oblicima akademske usmene i pismene komunikacije te steći dodatne jezične kompetencije potrebne u međunarodnome akademskom diskursu. Naučit će samostalno raditi na složenijim oblicima argumentacijskoga pismenog i usmenog izražavanja, kao što su književni ogled i konferencijski referat, te uvježbati fraze i kolokacije koje se koriste osobito u uvodu i zaključku takvih pisanih formi. Razvit će naprednije vještine formalne usmene debate. Pobojšat će izgovor engleskoga jezika kroz govor i čitanje naglas te pravopis kroz diktate i pisane radove. Usvojiti će vokabular vezan uz život u akademskoj zajednici te prikazivanje rezultata istraživanja. Uvježbat će gramatičke strukture karakteristične za akademski diskurs, poput impersonalnoga pasiva i neupravnoga govora.

Uvjeti upisa

Engleski jezik I i Engleski jezik II

Oblik izvedbe nastave

Vježbe

Način provjere znanja

Usmeni i pismeni ispit, rad od 2 kartice, te usmena prezentacija (20 min).

Obvezatna literatura

R. R. JORDAN, *Academic Writing Course: Study Skills in English*, Essex, Longman, 1999.; Autentični materijali koji se obrađuju na nastavi (članci iz novina i časopisa, ulomci iz knjiga i sl.).

Dopunska literatura

R. MURPHY, Essential Grammar in Use, Cambridge, Cambridge University Press, 1990.; M. HEWINGS, Advanced Grammar in Use, Cambridge, Cambridge University Press, 1999.; Oxford Advanced Learner's Dictionary, Oxford, OUP, 2006.; Ž. BUJAS, Englesko-hrvatski rječnik, Zagreb, Školska knjiga, 2004.; ISTI, Hrvatsko-engleski rječnik, Zagreb, Školska knjiga, 1989.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Sociologija religije

Okvirni sadržaj predmeta

Što je sociologija, osnovni pojmovi sociologije, metode istraživanja. Klasici sociologije i sociologije religije. Suvremeno društvo i religija, sekularizacija i/ili revitalizacija religije, religija u Europi. Religija u postkomunističkim zemljama, društvena očekivanja od religije. Religija u Hrvatskoj, Crkva i država u Hrvatskoj.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Student upoznaje osnovne elemente sociološkoga pristupa religiji, stječe razumijevanje uloge religije iz društvene perspektive, sposobnost kritičkoga razumijevanja različitosti u društvenoj ulozi religije među pojedinim zemljama te identificiranja i klasificiranja suvremenih kontroverzi oko javne uloge religije.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Ispit se polaže pismeno, a na konačnu ocjenu, uz rezultate pismenog ispita, utječu redovito pohađanje nastave i aktivnost na nastavi.

Obvezatna literatura

ČRPIĆ, G., ZRINŠČAK, S. (2010.) Dinamičnost u stabilnosti. Religioznost u Hrvatskoj 1999. i 2008. godine. *Društvena istraživanja*, 19(1-2): 3-27; ČRPIĆ, G., ZRINŠČAK, S. (2014.) Religija, društvo, politika: komparativna perspektiva. U: J. Baloban, K. Nikodem, S. Zrinščak (ur.) Vrednote u Hrvatskoj i u Europi. Komparativna analiza. Zagreb, Kršćanska sadašnjost, KBF Sveučilišta u Zagrebu, str. 13-41.; KREGAR, J., SEKULIĆ, D., RAVLIĆ, S., ZRINŠČAK, S., GRUBIŠIĆ, K., PETRIČUŠIĆ, A. (2014.) Uvod u sociologiju. Zagreb, Pravni fakultet u Zagrebu, str. 1-45, 487-514.; Predavanja.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Egzegeza Staroga zavjeta – izbor iz mudrosnih spisa

Okvirni sadržaj predmeta

Proučava se izbor iz mudrosne literature: Pjesma nad pjesmama. U uvodnom dijelu upoznaje se povijesno-kulturni kontekst i hermeneutički problem. Potom se upoznaje alegorijsko tumačenje u židovstvu i u patristici. Proučava se struktura, a posebno prolog (1,2-2,7) i epilog (8,5-14). Izvodi se egzegeza Pj 2,8-17, Pj 3,1-5, 7-8 i Pj 3,6-11. Završava se sintezom i zaključkom odnosno aktualizacijom.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Uspješnim svladavanjem kolegija studenti će steći sposobnost definiranja te ocjenjivanja značaja biblijske poezije te statusa i interpretacije Pjesme nad Pjesmama u povijesti egzegeze. Analizom pojedinih pjesničkih cjelina usvojit će vještine primjene egzegetskih metoda, upotpuniti znanje hebrejskog jezika te se time pripremiti za samostalan rad na izvornom biblijskom tekstu.

Uvjeti upisa

Hebrejski (biblijski) jezik I, Hebrejski (biblijski) jezik II, Uvod u Stari zavjet I, Uvod u Stari zavjet II

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i seminari

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te rad od 5 do 7 kartica.

Obvezatna literatura

A. BAUM, Propovjednik i Pjesma nad Pjesmama, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1997.; M. POPE, Song of Songs (The Anchor Bible 7C, New York, 1977.); T. LONGMAN, III, Song of Songs (The New International Commentary on the Old Testament, Grand Rapids, MI 2001.).

Dopunska literatura

O. KEEL, The Song of Songs, (A Continental Commentary), Minneapolis, Augsburg Fortress, 1997.; M. V. FOX, The Song of Songs and the Ancient Egyptian Love Song, Madison, University of Wisconsin Press,

1985.; G. BARBIERO, Cantico dei Cantici. Nuova versione, introduzione e commento (I libri biblici 24, Milano, 2004.); N. HOHNJEC, Umijeće biblijske mudrosti, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2001.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Uvod u egzegetske metode

Okvirni sadržaj predmeta

Ovaj se kolegij bavi teorijom i praksom egzezeze i osnovnim modernim i postmodernim metodama razvijenim u tu svrhu, kao što su tekstualna kritika, analiza tekstualnih izvora, analiza tekstualnih formi i povijesti tradicija ideja, analiza redakcije, moderna lingvistika, narativna kritika, analiza diskursa i analiza retorike. Kolegij također adresira opća hermeneutička pitanja povezana s razumijevanjem i interpretacijom teksta, kao i specifična pitanja povezana s interpretacijom biblijskih tekstova kao što su pitanje biblijskog autoriteta, uloga povijesnih, kulturnih i socioloških studija.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti razumiju teoriju i praksu biblijske egzezeze, samostalno razlikuju i klasificiraju osnovne metode biblijske egzezeze te ih primjenjuju na biblijske tekstove u svrhu rekonstrukcije izvornog značenja za pisca i čitatelje.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Pismeni ispit

Obvezatna literatura

D. A. BLACK – D. S. DOCKERY (ur.), *Interpreting the New Testament. Essays on Methods and Issues*, Nashville, Broadman & Holman Publishers, 2001.; A. POPOVIĆ, *Načela i metode za tumačenje Biblije*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2005.; *Grčki Novi zavjet (The Greek New Testament. Fourth Revised Edition*, Ur. K. ALAND, M. BLACK, C. M. MARTINI, B. M. METZGER, A. WIKGREN, Stuttgart, Deutsche Bibelgesellschaft & United Bible Societies, 2006., ili, NESTLE-ALAND, *Novum Testamentum Graece. 27th Edition*, Deutsche Bibelgesellschaft & United Bible Societies, 2005.)

Dopunska literatura

W. STENGER, Introduction to New Testament Exegesis, Grand Rapids, Eerdmans, 1993.; BAUER - ARNDT - GINGRICH - DANKER, A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature. Third Edition, Chicago, University of Chicago Press, 2001.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Egzegeza Novoga zavjeta – izbor iz sinoptika

Okvirni sadržaj predmeta

Na temelju Markovog evanđelja (s uvidom u sinoptičke paralele) predmet primjenjuje egzegetske metode na tekst evanđelja; vježbaju se primarno literarne i povijesne metode u određivanju značenja teksta za prve čitatelje i autora.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Studenti čitaju tekst na grčkom; studenti razumiju egzegetski postupak kao rekonstrukciju povijesnih okolnosti i recepcije primarnih čitatelja evanđelja. Studenti primjenjuju povijesno kritičke metode na tekst evanđelja; studenti razumiju pristup tekstu iz literarne kritike.

Uvjeti upisa

Novozavjetni grčki jezik I, Novozavjetni grčki jezik II, Uvod u Novi zavjet I, Uvod u Novi zavjet II

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i seminari

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te rad od 5 do 7 kartica

Obvezatna literatura

R. T. FRANCE, *The Gospel of Mark*. NIGTC, Grand Rapids, Eerdmans, 2002.; A. COLE, *Evanđelje po Marku*. Komentar Evanđelja po Marku, Daruvar, Logos, 1997.

Dopunska literatura

J. GNILKA, *Teologija Novoga zavjeta*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1999.; R. H. GUNDRY, *Mark. A Commentary on His Apology for the Cross*, Grand Rapids, Eerdmans, 2000.; I. DUGANDŽIĆ, *Kako su nastala evanđelja?*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1999.; R. SCHNACKENBURG, *Osoba Isusa Krista u četiri evanđelja*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1997.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Katoličanstvo

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij je usredotočen na sljedeće teme: pojmovi katoličkog i katolicizma u rimokatoličkoj teologiji i njegove specifičnosti; katolicizam kao teološka, sociološka i praktična kategorija; teologija – dogma – učiteljstvo; razvoj i misao katolicizma: shvaćanje i tumačenje Svetoga Pisma, Tradicije, Crkve, sakramenata; nekoliko teoloških interpretacija specifičnoga crkvenog nauka o čovjeku (narav i milost, opravdanje), eshatologiji, mariologiji i štovanju svetih.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Razvija se sposobnost identificiranja, definiranja te izlaganja temeljnih odrednica katoličanstva. Stječe se sposobnost kritičke evaluacije katoličanstva unutar obzora društvene i teološke misli.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja uz ppt-prezentacije, diskusija

Način provjere znanja

Usmeni ispit

Obvezatna literatura

G. O'COLLINS, *Catholicism. A Very Short Introduction*, New York, Oxford University Press Inc., 2008; H. DE LUBAC, *Katoličanstvo. Društveni aspekti dogme*, Rijeka, Ex Libris, 2012; *Katekizam Katoličke Crkve*, Zagreb, Glas Koncila, 1994.

Dopunska literatura

Dogmatska konstitucija *Lumen gentium*, u: DRUGI VATIKANSKI KONCIL, *Dokumenti*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2008., 93-119. 139-151. 173-187.; Pastoralna konstitucija *Gaudium et spes*, u: DRUGI

VATIKANSKI KONCIL, *Dokumenti*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2008., 621-685.; J. RATZINGER, Uvod u kršćanstvo, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2007.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Crkva i sredstva društvenog priopćavanja

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij obrađuje ulogu i položaj medija u suvremenome društvu te posljedice te uloge za Crkvu. Razmatraju se i sljedeće teme: unutrašnja zakonitost medija i proces komunikacije u društvu, odnos sekularnih medija prema Crkvi, odnos Crkve prema medijima kroz povijest i suvremeni crkveni dokumenti o medijima, konkretni oblici susreta pastoralnoga djelatnika s medijima i mogućnosti korištenja medija u pastoralnom djelovanju, nastup predstavnika Crkve u medijima, odnosi Crkve s javnošću i posebno s medijima, novinarske vrste u medijima i njihova primjena u obradi vjerskih sadržaja, crkveno izdavaštvo, odnosno Crkva kao vlasnik medija.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

3

Ishodi učenja

Student će razviti sposobnost prepoznavanja te definiranja osnovnih problema odnosa Crkve prema medijima i obratno, sposobnost prosudbe medijskog "tretmana" Crkve, osnovnu osposobljenost za nastup u mediju te vještine korištenja medijskih, odnosno novinarskih vrsta u prezentaciji vjerskih sadržaja u medijima.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

J. M. MATAUŠIĆ, Sredstva društvene komunikacije i pastoralno djelovanje Crkve (skripta), Zagreb, 2006.; ISTI, "Kršćani u politici i medijskoj komunikaciji", Zbornik: Kršćani i politika, Split, Crkva u svijetu, 2003., str. 207 - 242.

Dopunska literatura

"Dekret Drugog vatikanskog koncila o sredstvima društvenog priopćivanja 'Inter mirifica'", Drugi vatikanski koncil. *Dokumenti*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2002.; PAPINSKO VIJEĆE ZA SREDSTVA DRUŠTVENOG PRIOPĆIVANJA, Pastoralni nputak "Communio et progressio", Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1971., ISTO, Pastoralna uputa "Nadolaskom novoga doba / Aetatis novae", Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1992.; ISTO, Etika u obavijesnim sredstvima, Zagreb, IKA, 2000.; HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, Crkva i mediji. Pastoralne smjernice, Zagreb, Glas koncila, 2006.; J. HABERER, Gottes Korrespondenten: geistliche Rede in der Mediengesellschaft, Stuttgart, Kohlhammer, 2004.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Judaizam

Okvirni sadržaj predmeta

Uvodna predavanja obuhvaćaju sljedeće teme: bit judaizma, posebnost judaizma s obzirom na druge religije, značenje pisane i usmene Tore. Slijedi upoznavanje studenata sa simbolima židovstva: Magen David (Davidova zvijezda), mezuzah, tefilin, židovske svjetiljke menorah i hanukija, mikva (obredno kupalište), vanjski znaci judaizma, značenje nošenja tradicionalne odjeće, kip, košer prehrana. Studenti se upoznaju i sa židovskim životnim ciklusom: vjerski obredi uz rođenje djeteta (brit mila), blagoslovi za kćerku, davanje imena, učenje Tore i Talmuda, svadbeni i žalobni običaji. Predavanja obrađuju također i najvažnije židovske blagdane: Šabat, Roš hašanu, Jom kipur, Hanuku, Purim, Pesah, Šavuot, Sukot. Pozornost se posvećuje i povezanosti židovske mistike i tradicionalnoga židovskog nauka.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti stječu razumijevanje osnova judaizma. Otkrivaju značaj usmene Tore. Stječu sposobnost prepoznavanja slojevitosti Pet knjiga Mojsijevih te sposobnost dešifriranja biblijskog teksta. Studenti identificiraju usporedna značenja tradicionalnog i mističnog učenja te stječu sposobnost njihovoga klasificiranja unutar specifičnoga sustava židovskoga mišljenja, filozofije, religije, tradicije.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

J. DOMAŠ, Dan po dan, židovska duhovnost, Litteris i Židovska vjerska zajednica Bet Israel, Zagreb, 2014.; J. KOŠ, Ulaznica za nebo, mesijanska značenja židovskog blagdana Pesaha, Biblioteka Moraša, Židovska vjerska zajednica Bet Israel, Zagreb, 2014.; J. KOŠ, Kabalisti i racionalisti, Biblioteka Moraša, Židovska vjerska zajednica Bet Israel, Zagreb, 2015.; A. KAPLAN, Priručnik židovske misli, Zemun, Književno

društvo Pismo, 2013.; H. SCHWARTZ, The mythology of judaism, Oxford, University Press, New York, 2013.; G. W. DENNIS, Jewish mysticism, Ilewellyn Publications, Minesota, 2007.; E. M. UMANSKY and D. ASHTON, Four Centuries of Jewish women's spirituality, Beacon Press, Boston, 2010.; J. DOMAŠ, Šabat šalom, Zagreb, Židovska općina - KD "M.Š. Freiburger", 1999.; J. KOŠ, Alef bet židovstva, Zagreb, Vlastita naklada, 1999.; K. DA-DON, Židovstvo, život, teologija i filozofija, Zagreb, Profil International, 2004.; J. DOMAŠ-NALBANTIĆ, Biblijske priče - prinos razumijevanju biblijskih značenja, Zagreb, Židovska općina - KD "M.Š. Freiburger", 2000.; J. DOMAŠ, I Bog moli: eseji na biblijske teme, Zagreb, Židovska vjerska zajednica Bet Israel i Stajer Graf, 2013.; H. S. KUSHNER, Kako žive i misle Židovi, Zagreb, Nakladni zavod Globus, 1997.; Z. ŠABARIĆ, Obitelj Braun: uspon i tragedija đurđevačke obitelji Braun, Đurđevac, Centar za kulturu Đurđevac, 2013.

Dopunska literatura

RABIN A. KAPLAN, Priručnik židovske misli (Prvi i Drugi dio), Zemun, Književno društvo Pismo, 2002.; R. GRAVES - R. PATAI, Hebrejski mitovi, Zagreb, Naprijed, 1969.; J. I. SCHOCHET, Mystical concepts in chassidismus, New York, Kehot Publication Society, 1998.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Povijest hrvatske protestantske baštine

Okvirni sadržaj predmeta

Student upoznaje kulturološko i filološko značenje reformacije i njezin odraz na hrvatskome prostoru u 16. i 17. stoljeću. Pozornost je usmjerena i na paleografska zapažanja tj. na grafiju kojom su tiskane knjige u Urachu. Uz to proučavaju se djela namijenjena Hrvatima u zapadnoj Ugarskoj u 16. i 17. stoljeću.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Student će steći sposobnost primjenjivanja stečene spoznaje o povijesti reformacije na specifično pitanje uraško-hrvatske tiskarsko-izdavačke djelatnosti (1561.-1565.) u Njemačkoj. Na osnovi čitanja i interpretacije izvornih djela iz produkcije te tiskare steći će uvid u vrijednost filoloških proučavanja, osobito vezanih uz povijest hrvatskoga jezika, glagoljice, ćirilice, latinice i prevođenja Biblije na hrvatski jezik u doba reformacije. Uvidjet će odnos reformacijske baštine prema drugim vjerskim strujanjima u kršćanstvu na području današnje Hrvatske i Europe te uočiti povijesnu utemeljenost današnje situacije u vjeri i Crkvi.

Uvjeti upisa

Opća povijest Crkve, Latinski jezik I, Latinski jezik II

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

F. BUČAR, Povijest hrvatske protestantske književnosti za reformacije, Zagreb, Matica hrvatska, 1910. (pretisak Daruvar, Logos, 1996.), str. 9-246; ISTI, "Bibliografija hrvatske protestantske književnosti za reformacije", Starine, JAZU, knj. 39, Zagreb, 1938., str. 49-124; A. JEMBRIH, "Hrvatski filološki aspekti", Revija, Osijek-Čakovec, 1990., str. 219-300; ISTI, Stipan Konzul i „Biblijski zavod“ u Urachu, Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2007.; A. DALMATIN i S. KONZUL, Novi testament, I. dio (1562.). Latinički prijepis, Zagreb 2013.; Novi Testament, II.dio (1563.). Latinički prijepis, Zagreb 2015.

Dopunska literatura

N. BENČIĆ - F. TOBLER, "O Konzulovim pismima", Fluminensia, VIII, br. 1-2, Rijeka, 1996., str. 113-142; A. JEMBRIH, "Grgur Pythiraeus Mekinić i njegove pjesmarice (1609. i 1611.)" u: MEKINIĆ, G., Duševne pesne Grgura Mekinića, Zagreb, Nacionalna i sveučilišna biblioteka - Željezo, Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću - Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1990., str. 5-77; ISTI, Hrvatski filološki zapisi, Zagreb, Matica hrvatska, 1997., str. 91-116; I. LUKEŽIĆ, Proza u gradišćanskih Hrvata, Željezo, Znanstveni institut Gradišćanskih Hrvatov, 1997.; S. JAMBREK, Hrvatski protestantski pokret 16. i 17. stoljeća, Zaprešić, Matica hrvatska, 1999., str. 13-267.; S. JAMBREK, Reformacija u hrvatskim zemljama u europskom kontekstu, Zagreb, 2013.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Društveni angažman Crkve

Okvirni sadržaj predmeta

Razvija se razumijevanje Crkve kao služeće zajednice. Istražuju se različiti koncepti društva i uloge Crkve u raznovrsnim društvima. Pritom se razmatraju sljedeće teme: značaj Crkve kao zajednice (diakonije), osobitosti postmodernoga društva (Zapadna Europa, postkomunističke zemlje, migracije, društvena nestabilnost, rad i ljudski resursi, obitelj, etički standardi i vrijednosti...), različiti modeli razumijevanja odnosa između Crkve i društva (participacija, opozicija, Crkva kao agent Kraljevstva Božjega...). Posebna pozornost pridaje se situacijama gdje se crkva odnosno denominacija nalaze u položaju manjine.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

3

Ishodi učenja

Student stječe poznavanje i razumijevanje problematike društvenoga angažmana Crkve u povijesti i sadašnjosti, te procjenjuje mogućnost primjene stečenih vještina u vlastitom doprinosu izgradnji društveno kompetentne Crkve.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

S. M. LEWIS - T. WIESER, Democratic contracts for sustainable and caring societies: what can churches and Christian communities do?, Geneva, WCC Publications, 2000.; G. ROECKLE, Diakonische Kirche, Neukirchen, Neukirchener Verlag, 1990.; L. VINCETIĆ, "Crkva u postkomunizmu", Erasmus, Zagreb, 3/1993, str. 41-46.

Dopunska literatura

J. MARITAIN, Čovjek i država, Zagreb, Globus, Zagreb, 1992; J. MOLTMANN, Diakonie im Horizont des Reiches Gottes, Neukirchen-Vluyn, Neukirchener Verlag, 1984.; D. FERGUSSON, Church, State and Civil Society, Cambridge, Cambridge University Press 2004.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Praktikum

Okvirni sadržaj predmeta

Praktikum se obavlja aktivnim sudjelovanjem studenta u pripremi i izvršavanju zadataka iz područja društvenoga angažmana crkve. Mjesto obavljanja praktikuma kao i mentora koji vodi, nadzire te ocjenjuje studentov rad određuje referent imenovan pri fakultetu.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Student razvija sposobnost praktične primjene znanja i vještina koje stječe na studiju, pri čemu se posebna važnost pridaje primjeni znanja i vještina iz područja društvenoga angažmana Crkve. Student također usavršava komunikacijske i dijaloške vještine.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Vježbe

Način provjere znanja

Pismeni rad

Obvezatna literatura

Nema

Dopunska literatura

Nema

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Egzegeza Staroga zavjeta – izbor iz Petoknjižja

Okvirni sadržaj predmeta

Proučava se izbor iz Petoknjižja: Postanak 37-50. Sagledava se Post 37-50 u kontekstu Knjige Postanka i upoznaje se struktura Post 37-50. U središnjem i glavnom dijelu izvodi se egzegeza Post 37 korištenjem narativne i povijesno-kritičke metode. Potom se izvodi egzegeza Post 44,18-34 te egzegeza Post 45,1-15. Proučava se povijesni kontekst, upoznaje s različitim suvremenim interpretacijama i aktualizacijom.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Uspješnim svladavanjem kolegija studenti će steći sposobnost definiranja te ocjenjivanja značenja biblijske proze te posebnog statusa ciklusa o Josipu (Post 37-50) unutar knjige Postanka. Analizom pojedinih poglavlja ovoga ciklusa usvojit će osnovne vještine primjene narativnog (sinkroničkog) i povijesno-kritičkog (dijakroničkog) pristupa biblijskom tekstu te se osposobiti za samostalan rad na biblijskom izvorniku.

Uvjeti upisa

Hebrejski (biblijski) jezik I, Hebrejski (biblijski) jezik II, Uvod u Stari zavjet I, Uvod u Stari zavjet II

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i seminari

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te rad od 5 do 7 kartica

Obvezatna literatura

H. GUNKEL, Genesis (Handkommentar zum Alten Testament 1,1, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1901., 21902., 31910.); engleski prijevod: Genesis. Translated by M. E. Biddle (Macon, GA: Mercer University Press, 1997.); C. WESTERMANN, Genesis 37-50 (Biblischer Kommentar 1,3, Neukirchen-Vluyn, 1982.); engleski prijevod: J. SCULLION, Genesis 37-50. A Commentary (London-Minneapolis, 1986.); G. J. WENHAM, Genesis 16-50 (Word Biblical Commentary 2, Dallas, TX, 1994.)

Dopunska literatura

G. VON RAD, Die Josephsgeschichte (Biblische Studien 5, Neukirchen-Vluyn 41964.); G. W. COATS, From Canaan to Egypt. Structural and Theological Context for the Joseph Story (Catholic Biblical quarterly. Monograph series 4, Washington, D.C., 1976.); R. PIRSON, The Lord of the Dreams. A Semantic and Literary Analysis of Genesis 37–50 (Journal for the Study of the Old Testament. Supplement series 355, Sheffield, 2002.); B. LUJIĆ, Drugi - mogućnost ljubavi, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2003.; A. REBIĆ, Stvaranje svijeta i čovjeka, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1996.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Egzegeza Novoga zavjeta – izbor iz Otkrivenja

Okvirni sadržaj predmeta

Studenti se upoznaju s teološkom osebujnošću tkz. Ivanovskih spisa s naglaskom na Otkrivenju; razmatraju se mogući pristupi Otkrivenju, te se na kraju Otkrivenje obrađuje teo-poetički od velike slike prema simboličkom jeziku u pojedinim (grčkim) dijelovima. Pod nadzorom profesora, čita se teža stručna literatura na engleskom u tu svrhu.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Studenti samostalno i na temelju grčkog teksta pristupaju izabranim tekstovima Otkrivenja te ih tumače uz pomoć povijesne, literarne i sociološke kritike.

Uvjeti upisa

Novozavjetni grčki jezik I, Novozavjetni grčki jezik II, Uvod u Novi zavjet I, Uvod u Novi zavjet II

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i seminari

Način provjere znanja

Usmeni ispit i rad od 7-10 kartica

Obvezatna literatura

R. BAUCKHAM, *The Theology of the Book of Revelation*, Cambridge - New York, Cambridge University Press, 1993.; M. VUGDELIJA, *Uvod i egzegeza Otkrivenja* (skripta).

Dopunska literatura

R. H. MOUNCE, *Ivanovo Otkrivenje. Komentar Ivanova Otkrivenja*, Daruvar, Logos, 1997.; J. N. SLANKAMENAC, *Apokalipsa - proročanstva u povijesti i budućnosti: otkrivenje Ivanovo od retka do retka*, Oroslavje, Esdea, 2003.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Hermeneutika

Okvirni sadržaj predmeta

Studenti će na kolegiju upoznati glavne pojmove iz tekstova ponajvažnijih autora (Schleiermacher, Dilthey, Heidegger, Gadamer, Bultmann, Ricœur, Habermas) te se sresti s temeljnim hermeneutičkim problemima: odnos govor-pismo, hermeneutički krug, stapanje horizonata, demitologizacija i reinitologizacija. Upoznat će se i s osnovnim metodama čitanja biblijskoga teksta (kako književnim tako i metodama iz različitih humanističkih područja: antropologija, psihoanaliza, teologija oslobođenja, feministička kritika). Središnja pozornost bit će posvećena načelima biblijske hermeneutike kao konvergencije različitih metodoloških pristupa u čitanju biblijskih tekstova, kako po žanrovskim skupinama tako i u cjelini polifonijskoga interteksta.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studente se osposobljava za razumijevanje temeljnih problema u tumačenju biblijskih tekstova te za kritičko promišljanje dijaloga biblijske egzegeze i hermeneutike.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Pismeni ispit

Obvezatna literatura

Tumačenje Biblije u Crkvi, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2005.; I. ŠARČEVIĆ, „Hermeneutika, teorija o razumijevanju i tumačenju teksta: od renesanse do Ricœura“, *Filozofska istraživanja*, god. 20, br. 76, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb 2000, str. 109-138.; J. BRNČIĆ, „Ricœurova biblijska hermeneutika“, *Nova prisutnost*, br. 2 (7), Kršćanski akademski krug, Zagreb 2009, str. 221-243.

Dopunska literatura

H.-G. GADAMER, *Čitanka*, Matica hrvatska, Zagreb, 2002.; R. BULTMANN, *Isus*, Ex libris, Rijeka 2007.;
FEE, G. D. & STUART, D., *Kako tumačiti Bibliju*, Nakladni zavod Evanđeoske crkve, Osijek 1999.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Ekleziologija

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij je usredotočen na nekoliko usko povezanih cjelina: narav Crkve i poslanje Crkve, službe u Crkvi i strukture Crkve. Pristupa im se pod različitim vidovima: Crkva u Novom zavjetu (Isusov navještaj, Crkva i kraljevstvo Božje, Crkva i Izrael, karizme, službe, strukture); kritički se vrednuju ekleziološki naglasci u ekumenskim simbolima vjere (*communio sanctorum, notae ecclesiae*), naglasci protestantske ekleziologije (*congregatio sanctorum, notae externae, svećenstvo svih vjernika*), naglasci rimokatoličke ekleziologije (*Lumen Gentium*), ekleziološke teme u suvremenoj teologiji (teologija oslobođenja, kršćanstvo izvan Crkve, anonimno kršćanstvo...) te u suvremenom ekumenskom dijalogu (ordinacija, sukcesija, papinstvo, strukture Crkve, *communicatio in sacris*).

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Student stječe sposobnost čitanja, reproduciranja te kritičke evaluacije zahtjevnijih teoloških tekstova, te argumentiranoga prezentiranja ekleziološke tematike, razumijevanje značenja ekleziološke tematike za teologiju i Crkvu današnjice.

Uvjeti upisa

Uvod u dogmatiku

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i seminari.

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te rad od 5 do 7 kartica.

Obvezatna literatura

W. KASPER, Crkva Isusa Krista: Ekleziološki spisi, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2013.; J. MOLTMANN, The Church in the Power of the Spirit, Fortress Press, London, 1993.; V.-M. KÄRKKÄINEN, An Introduction to Ecclesiology: Ecumenical, Historical & Global Perspectives, IVP Academic, 2002.

Dopunska literatura

L. BOFF, Crkva, karizma i vlast, Zagreb, Stvarnost, 1987.; K. BARTH, *Church Dogmatics*, IV, 1-3, T&T Clark, London, 2004.; H. EAGLESON - S. TORRES, *The Challenge of Basic Christian Communities*, New York, Maryknoll, 1982.; P. TILLICH, *Systematic Theology*, sv. 3, University of Chicago Press, Chicago, 2004.; W. PANNENBERG, *Systematic Theology*, sv. 3, Eerdmans, Grand Rapids, 2013.; M. VOLF, *After Our Likeness. The Church as the Image of the Trinity*, Grand Rapids, Eerdmans, 1998.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta***Povijest protestantizma*****Okvirni sadržaj predmeta**

Sadržaj predmeta obuhvaća pregled povijesti protestantizma od reformacije do danas uključujući najznačajnije pokrete, ideje i osobe, odnosno njihov utjecaj na nastajanje protestantskih denominacija i konfesija. Osobita pozornost posvećuje se protestantskoj ortodoksiji, pijetizmu, puritanizmu, povijesti velikih probuđenja (pentekostalni pokret...), evangelikalizmu, ulozi protestantskih konfesija i denominacija u osnivanju i razvoju brojnih misijskih organizacija i ekumenskog pokreta. Kolegij se bavi i odnosom, odnosno utjecajem, protestantizma na intelektualne pokrete poput prosvjetiteljstva, romantizma, pozitivizma, sekularizacije i modernizma.

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Apsolviranjem ovoga predmeta studenti će moći kritički vrednovati razne protestantske tradicije kao ishod povijesnog razdoblja reformacije. Na osnovi čitanja i interpretacije izvorne povijesne građe kritički će evaluirati odnos reformacijske baštine prema drugim vjerskim strujanjima u kršćanstvu na području današnje Hrvatske i Europe te uočiti povijesnu utemeljenost današnje situacije u vjeri i Crkvi te suvremenih teološko-filozofskih usmjerenja. Integrirat će uvide stečene na specifičnim kolegijima u širi kontekst povijesti protestantskih crkava.

Uvjeti upisa

Opća povijest Crkve, Latinski jezik I, Latinski jezik II

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i seminari

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te pismeni rad od 5 do 7 kartica.

Obvezatna literatura

H. BETTENSON (ur.), Documents of the Christian Church, Oxford, OUP, 1970., str. 319-325; 372-390; 403-404; 426-428; 432-435; J. L. GONZALEZ, The Story of Christianity. Vol 2, New York, Harper & Row, 1984.-

85., str. 128-398; K. S. LATOURETTE, A History of Christianity. Vol. 2. Revised edition, New York, Harper & Row, 1975., str. 1001-1460.

Dopunska literatura

R. A. TUCKER - W. L. LIEFELD, Daughters of the Church, Grand Rapids, Zondervan, 1987., str. 207-359; M. NOLL, A History of Christianity in the United States and Canada, Grand Rapids, Eerdmans, 1992., str. 54-190; 219-245; 286-307; 363-386; 480-550; A. HASTINGS, The Church in Africa, 1450-1950, Oxford, OUP, 1995.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Liturgika

Okvirni sadržaj predmeta

Prvi dio kolegija problematizira biblijski koncept bogoštovnih tema, tj. primordijalne biblijsko-doksološke tekstove: starozavjetne vjeroispovijesti, različite oblike zajedničkih ispovijedi grijeha i kristoloških himni, simbole, simboličke radnje, pojam 'svetog' vremena. Drugi dio kolegija uključuje teološku kritiku različitih oblika kršćanskoga bogoštovlja s posebnim osvrtom na problematiku euharistijskoga slavlja i najstarijih anafora otačkoga razdoblja. Nadalje se kritički vrednuju konstrukcije liturgijskoga diskursa u srednjem vijeku i reformaciji, te protestantskoj ortodoksiji. Treći dio kolegija kritički pristupa modernoj i postmodernoj liturgijskoj praksi kao polazištu teologije, pastorala i misije.

Broj sati aktivne nastave

3

Broj ECTS bodova

5

Ishodi učenja

Po završetku kolegija student stječe poznavanje i razumijevanje povijesno-teološke problematike liturgije, sposobnost evaluacije različitih liturgijskih koncepata te otkrivanja mogućnosti kreativnoga liturgijskog doprinosa u vlastitim crkvama.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i vježbe

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit

Obvezatna literatura

A. SCHMEMANN, Introduction to Liturgical Theology, New York, Crestwood, 1988.; A. ADOLF, Uvod u katoličku liturgiju, Zadar, Hrvatski institut za liturgijski pastoral, 1993.; F. C. SENN, Christian Liturgy – Catholic and Evangelical, Minneapolis, Fortress Press, 1997.

Dopunska literatura

J. RATZINGER, Duh Liturgije – Temeljna promišljanja, Mostar, Ziral, 2001.; D. GREGORY, The Shape of Liturgy, Westminster, Dacre Press, 1970.; G. WAINWRIGHT, Doxology – The Praise of God in Worship, Doctrine and Life, Oxford, OUP, 1980.; M. WELKER, Što se događa pri Večeri Gospodnjoj?, Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2006.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Kristologija

Okvirni sadržaj predmeta

U središtu kolegija stoji tematika utjelovljenja druge božanske osobe u povijesnom liku Isusa Krista. Kolegij odgovara na dva međusobno usko povezana pitanja: kako razumjeti Isusa Krista kao Boga i čovjeka (nauk o osobi Isusa Krista) te kako razumjeti spasenjsko značenje njegove osobe (nauk o djelu Isusa Krista). Problematički se pristupa pod različitim vidovima: pitanje o povijesnom Isusu (problematika predaja o Isusu: rođenje, život, naviještanje, raspeće, uskrsnuće), počeci kristologije (povijesni Isus i implicitna, evocirana i eksplicitna kristologija, kristološki naslovi rane Crkve), kritičko vrednovanje i komparacija patrističkih kristoloških formulacija (Sabor u Kalcedonu, Drugi i Treći carigradski sabor), naglasaka srednjovjekovne kristologije (osobito kritičko vrednovanje srednjovjekovnih modela nauka o Kristovu djelu), naglasaka reformacijske kristologije (communicatio idiomatum, extra Calvinisticum, munus triplex, nauk o dva Kristova statusa) te suvremenih pristupa kristologiji (procesna teologija, teologija oslobođenja, crna teologija, feministička teologija, itd.).

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Kod studenta se razvija sposobnost čitanja, reproduciranja te kritičke procjene zahtjevnijih teoloških tekstova, sposobnost argumentiranoga prezentiranja kristološke tematike te razumijevanje značenja kristološke tematike za teologiju i Crkvu današnjice.

Uvjeti upisa

Uvod u dogmatiku

Oblik izvedbe nastave

Predavanja i seminari

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit, te rad od 5 do 7 kartica.

Obvezatna literatura

G. O'COLLINS, *Christology: A Biblical, Historical and Systematic Study of Jesus*, Oxford University Press, London, 2009.; J. MOLTMANN, *Raspeti Bog*, Rijeka, Ex libris, 2005.

Dopunska literatura

M. WELKER, *God the Revealed: Christology*, Eerdmans, 2013.; G. THEISSEN i A. MERZ, *Povijesni Isus*, TFMVI, Zagreb, 2015.; K. BARTH, *Church Dogmatics*, IV, 1-3, T&T Clark, London, 2004.; J. SOBRINO, *Jesus in Latin America*, New York, Maryknoll, 1987.; P. TILLICH, *Systematic Theology*, sv. 2, University of Chicago Press, Chicago, 1975.; K. RAHNER, *Temelji kršćanske vjere: uvod u pojam kršćanstva*, Rijeka, Ex Libris, 2007., str. 229-397; W. PANNENBERG, *Systematic Theology*, sv. 2, Eerdmans, Grad Rapids, 2013.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Teologija reformacije

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij je preglednog karaktera. Studente se upoznaje s nastankom i tijekovima teologije reformacije, ukazuje na njen teološko-povijesni kontekst. Kolegij uglavnom kombinira dva pristupa: biografsko-povijesni pristup težište stavlja na razumijevanje geneze ključnih reformatorskih ličnosti u njihovom povijesnom kontekstu (Luther, Calvin, Zwingli, Melancton, Bucer, Buelinger...), te geneze pojedinih smjerova reformacije (osobito problematika klasifikacije reformacijske teologije, npr. magisterijalna reformacija, radikalna reformacija...). Sistematsko-teološki pristup težište stavlja na komparativni pregled, te kritičko vrednovanje doktrinalnih naglasaka u pojedinim smjerovima reformacijske teologije (posebica doktrina o Svetom Pismu, doktrina o milosti, doktrina o Crkvi, doktrina o sakramentima).

Broj sati aktivne nastave

2

Broj ECTS bodova

3

Ishodi učenja

Po završetku ovog predmeta studenti će raspolagati osnovnim uvidima o povijesnom razdoblju reformacije. Na osnovi čitanja i interpretacije izvorne povijesne građe kritički će evaluirati odnos reformacijske baštine prema drugim vjerskim strujanjima u kršćanstvu, čime će se stvoriti temelji za specifične predmete vezane uz protestantske pokrete i crkve. Uvidom u značaj reformacije za povijest Crkve i teologije te njezinu relevantnost za teologiju i Crkvu današnjice integrirat će povijesne spoznaje u poglede na današnju situaciju u kršćanskim crkvama.

Uvjeti upisa

Opća povijest Crkve, Latinski jezik I, Latinski jezik II

Oblik izvedbe nastave

Predavanja.

Način provjere znanja

Usmeni ili pismeni ispit.

Obvezatna literatura

B. LOHSE, Martin Luther: Život i djelo, Zagreb, TFMVI, 2006.; T. H. L. Parker, Jean Calvin: životopis,

Zagreb, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, 2007.; A. E. McGrath, Reformation Thought: An Introduction, Oxford, Blackwell, 1988.

Dopunska literatura

S. OZMENT, The Age of Reform, 1250-1550: An Intellectual and Religious History of Late Medieval and Reformation Europe, Yale University Press, New Haven, 1981.; B. M. G. REARDON, Religious Thought in the Reformation, London, Longman, 1981.; H. OBERMAN, The Reformation: Roots and Ramifications, T&T Clark, London, 2004.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Žene u kršćanstvu

Okvirni sadržaj predmeta

U uvodnom dijelu pruža se pojašnjenje teorijskih koncepata i sagledavaju se razni pristupi ženskoj povijesti, rodni studiji te feminizam. Potom se sagledavaju: žena u grčko-rimskom poganskom okruženju, ranokršćanski načini bijega iz patrijarhalnih okova (akseza, mučeništvo, putovanje), uloga žene u počecima crkvenog ustroja te počeci normativnog pisanja o ženama i za žene. Potom se govori o asketskim kraljicama i osnivačicama samostana u Franačkoj državi, o srednjovjekovnom viđenju «ženske naravi» i njezinom «biološkom» utemeljenju, ženskoj mistici, živim sveticama, vizionarkama i književnim autoricama. Poseban osvrt pruža se na žene u prosjačkim redovima te progone vještica. Slijedi uvid u reformacijsko promicanje kulta obitelji te žene u karizmatičkim crkvama (propovjednice, misionarke, socijalne radnice). U završnom dijelu riječ je o ženama i obrazovanju, počecima feminističke misli, rodnom razlikama u suvremenoj vjerskoj praksi te ženama u religijama svijeta.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Na ovom predmetu studenti stječu znanje o raznovrsnim i složenim ulogama koje su žene imale tijekom povijesti kršćanstva. Stječu kronološki i problemski uvid u problematiku, te time saznanje u glavnim crtama koje slijedi tijekom povijesti, ali ujedno i saznanje o specifičnim temama karakterističnim za određeni povijesni kontekst, kao i o tipovima rodni funkcija žena poput djevice, mučenice, asketkinje, redovnice ili svete kraljice.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Seminari

Način provjere znanja

Pimeni ili usmeni ispit, pisani rad 3-5 kartica

Obvezatna literatura

B. S. ANDERSON – J. P. ZINSSER, A History of Their Own: Women in Europe from Prehistory to the Present, New York, 1988.; G. CLARCK, Women in Late Antiquity: Pagan and Christian Lifestyles, New York, 1994.; G. DUBY i M. PERROT, History of Women in the West, Cambridge, MA, Harvard University Press, 1992.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Mitovi i religijski običaji starih naroda

Okvirni sadržaj predmeta

U prvom dijelu pruža se kratki uvod u drevne semitske jezike i filološku metodu. Zatim slijedi kronološki prikaz pisane kulturne povijesti staroga vijeka. Govori se o sumerskim mitovima i legendama te akademskim, hetitskim, egipatskim, ugaritskim i kanaanskim mitovima.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Nakon uspješno završenog predmeta student će moći zapamtiti najvažnije teme iz mitoloških tekstova Starog istoka, interpretirati mitološke tekstove, raspravljati o kontekstu nastanka mitoloških tekstova, navesti važnije izvore koji opisuju razvoj religija na prostoru Bliskog istoka u predmetnom razdoblju te identificirati događaje koji su rezultirali nastankom pojedinih mitoloških tekstova i legendi.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Seminari

Način provjere znanja

Pimeni ili usmeni ispit, pisani rad 3-5 kartica

Obvezatna literatura

M. ELIADE, Od kamenoga doba do eleuzinskih misterija (Povijest vjerovanja i religijskih ideja), Dio 1, Zagreb, Fabula nova, 2006. (odabrana poglavlja); E.K. GLAZER, Božanstva staroga istoka (odabrane natuknice iz mitološkog leksikona Rečnik božanstava i mitskih ličnosti sveta, Beograd 2015)

Dopunska literatura

K: ARMSTRONG, Kratka povijest mita, Zagreb, Vuković & Runjić, 2005.; M. BARNETT, Bogovi i mitovi staroga svijeta: arheologija i mitologija Egipta, Grčke i Rima, Rijeka, Dušević & Kršovnik, 2000.; J. CAMPBELL, Moć mita: (razgovor s Bill Moyersom), Zagreb, Misl, 2001.; M. ELIADE, Aspekti mita, Zagreb, Demetra, 2004.; J. GRAY, Mitologija Bliskog istoka, Opatija, "Otokar Keršovani", 1987; N. HATHAWAY,

Vodič kroz mitologiju: priručnik za bolje upoznavanje čudesnog svijeta bogova, božica, čudovišta i heroja, Zagreb, Mozaik knjiga, 2006.; G. LEICK, A Dictionary of Ancient Near Eastern Mythology, London, Rotledge, 1991; G.MASSEY, Egipatska knjiga mrtvih: misterij Amente, Zagreb, CID-Nova , 2008.; R. MATASOVIĆ, Kultura i književnost Hetita, Zagreb, Matica hrvatska, 2000.; R. STORM, Enciklopedija mitologija istoka, Rijeka, Leo-commerce, 2002; I. URANIĆ, Ozirisova zemlja: egipatska mitologija i njezini odjeci na zapadu, Zagreb, Školska knjiga, 2005.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta***Biblijski simboli*****Okvirni sadržaj predmeta**

Studenti bivaju uvedeni u problematiku simbola, za razliku od metafore i mita. Potom će biti upoznati s oniričkom, kozmičkom i poetskom kategorijom simbola u biblijskom tekstu, spregom prirodnoga i duhovnoga svijeta te problematikom hijerofanije svetoga, kao i funkcioniranjem istih simbola u različitim religijskim i duhovnim sustavima. Teorijski okvir bit će oprimjeren analizom odabranih simbola: ljudi (Adam i Eva, Krist), bića (anđeli, demoni), prirodnih pojava (voda, vatra, dah, krv, pustinja) i bića (golub, janje), prostora (Hram, Jeruzalem), vremena (kalendar), hrane (kruh, vino, gozba) apstraktnih antropoloških (broj, Davidova zvijezda, križ) i teoloških pojmova (Prvi grijeh, patnja, djevičanstvo, duša, tijelo) i drugima.

Broj sati aktivne nastave

1 sat

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studente se osposobljava da razlikuju metaforu, simbol i mit te da razlučuju antropološki, religijski i hermeneutički pristup simbolima, jednako kao i njihovu tekstualnu (biblijsku), liturgijsku i kulturološku razinu.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Seminari

Način provjere znanja

Pimeni ili usmeni ispit, pisani rad 3-5 kartica

Obvezatna literatura

M. ELIADE, Sveto i profano, prev. B. Petrač, AGM, Zagreb 2002.; G. EVERY, Kršćanska mitologija, prev. B. Merlin, Otokar Keršovani, Rijeka 1988.; K. JUNG, Čovjek i njegovi simboli, Mladost, Zagreb 1974.;

Dopunska literatura

M.COCAGNAC, Biblijski simboli: teološki pojmovnik, prev. V. Pavković, Antibarabarus, Zagreb 2002.; D. FOUILLOUX, i dr., Rječnik biblijske kulture, AGM, Zagreb 1999.; Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva, ur. uredio A. Badurina, SN Liber-Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1985.; Rječnik biblijske teologije, ur. Xavier Leon-Dufour et al., Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1993.; Rječnik simbola, ur. J. Chevalier i A. Gheerbrant, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1987.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Suvremeni duhovni pokreti u kršćanstvu u Hrvatskoj

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij se bavi najznačajnijim suvremenim duhovnim pokretima u kršćanstvu u Hrvatskoj: karizmatički pokret (katolički i protestantski), neokatekumenski pokret, hagioterapija i dr. Pokrete se nastoji sagledati kako u širem međunarodnom kontekstu tako i u kontekstu njihovog djelovanja u Hrvatskoj. Studenti se upoznaju i s nositeljima ovih pokreta, iskustvima iz života konkretnih zajednica kao i s recepcijom ovih pokreta unutar tradicionalni(ji)h kršćanskih crkava.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Student stječe uvid u raznolikost kršćanskog iskustva u suvremenom kršćanstvu.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Seminari

Način provjere znanja

Pimeni ili usmeni ispit, pisani rad 3-5 kartica

Obvezatna literatura

M. NIKIĆ (ur.), *Novi religiozni pokreti*, Zagreb, 1997.; Ž. MARDEŠIĆ, *Značenje novih crkvenih pokreta i zajednica*, u: J. SOPTA (ur.), *Između povijesti i teologije*, Zadar – Krk, 2002. N. ANČIĆ, *Crkveni pokreti u svjetlu duhovnog razlučivanja*, *Bogoslovska smotra* 2/2008, str. 405-431.; N. ANČIĆ, *Razvitak i teološko mjesto duhovnih pokreta u crkvi*, *Bogoslovska smotra* 2/2008, str. 245-269; J. MAMIĆ, *Duhovski pokreti u Crkvi*, u: *Bogoslovska smotra*, 59 (1989.) 1-2, 147-165

Dopunska literatura

Različiti materijali vezani uz život suvremenih pokreta u kršćanstvu (bit će dostavljani studentima tijekom kolegija).

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Ne-abrahamovska vjerovanja

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet pruža pregled drevnih vjerovanja od svitanja čovjekove religijske svijesti, s posebnim naglaskom na vjerovanja područja Prednjeg istoka u kulturnom smislu (jugozapadna Azija i sjeveroistočna Afrika) te također pregled suvremenih vjerovanja s različitim inačicama kombinacija animističkih, totemističkih i sličnih elemenata, s posebnim naglaskom na vjerovanja područja Crne Afrike. Obuhvaćen je pogled na Vede, kastinski sustav i razvitak starog brahmanizma, budizam, hinduizam, džainizam, sikhizam, neohinduizam, konfucionizam, taoizam, šintoizam, mazdaizam, manihejstvo i mazdakizam. Svako pojedino vjerovanje obrađuje se u vlastitom povijesnom kontekstu, uz razjašnjavanje odgovarajućih filozofija kao gotovo neodvojive sastavnice nekahramovskih vjerovanja.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti stječu temeljna znanja o različitim vjerovanjima izvan abrahamovske tradicije judaizam-kršćanstvo-islam, o smislu tih vjerovanja i njihovom povijesnom razvitku, te posebice razumijevanje suštine tih vjerovanja.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Seminari

Način provjere znanja

Pimeni ili usmeni ispit, pisani rad 3-5 kartica

Obvezatna literatura

A. REBIĆ (ur.), Opći religijski leksikon, Zagreb, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2002.; J. ALLEN i dr. (ur.), Religije svijeta – enciklopedijski priručnik, 3. izmijenjeno izdanje, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1998. ili J. BOWKER, Religije svijeta, Zagreb, Znanje, 2004.

Dopunska literatura

M. ELSER i dr. (ur.),Religijski leksikon, Zagreb, Mosta, 1999.; BUDDHA, Tako je govorio Buda, Beograd, Grafos, 1985.; CONFUCIUS, Izreke/Konfucije, Zagreb, Nova akropola, 2006.; LAO-TZU,Tao-Te-King, CID, Zagreb, 1994.; K. BERTOL, Vedizam - zoroastrizam, Zagreb, Biblioteka Ključ nebeski, 2010.; SATYARAJA DASA ADIHIKARI, Dijalozi Istoka i Zapada – susret religija, Samobor, Bhaktivedanta - Udruga za znanost i religiju, 2002.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Muka na filmu

Okvirni sadržaj predmeta

U uvodnom dijelu kolegija studenti će se upoznati s naratološkom strukturom Izvještaja o Isusovoj Muci u Matejevu evanđelju. Potom će analizirati odabrane ulomke žanrovski, stilski i autorski različitih filmova s motivima Isusove muke i smrti (Buñuel *Mliječni put*, Pasolini *Evanđelje po Mateju*, Jewison *Jesus Christ Superstar*, Arcand *Isus iz Montréala*, Scorsese *Posljednje Kristovo iskušenje*, Monty Pyton *Brianov život*) nastojeći u transpoziciji motiva iz jednog u drugi medij vidjeti kako dolazi do premještanja narativnih i teoloških naglasaka.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti se osposobljavaju za razumijevanje problema intermedijalnosti te za kritičko promišljanje o funkcijama umjetničkog djela s biblijskim motivima.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Vježbe i predavanja

Način provjere znanja

Pimeni ili usmeni ispit, pisani rad 3-5 kartica

Obvezatna literatura

„Izvještaj o Muci“ u: Matejevo evanđelje, Jeruzalemska Biblija, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1994.; D. BOJIĆ, „Isus u filmskoj umjetnosti. Koliko Isus smije biti čovjek“, *Služba riječi*, Vol. 52, Br. 1, Katolički bogoslovski fakultet, Split, 2012, str.119-132.; Pogledati jedan od filmova s tematikom Isusove muke: Pier Paolo Pasolini, *Evanđelje po Mateju* (1964), Norman F. Jewison, *Jesus Christ Superstar* (1973), Denys Arcand, *Isus iz Montréala* (1984), Martin Scorsese, *Posljednje Kristovo iskušenje* (1988) ili koji drugi.

Dopunska literatura

Intermedijalnost & intertekstualnost, Zavod za znanost o književnosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, Zagreb 1988.; Cinéma Divinité: Religion, Theology And The Bible In Film, E. Christianson, P. Francis, W. Telford (ur), SCM Press, London 2005.; M. STEINER, „Isus u filmovima“, *Obnovljeni život*, br. 53/3, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, Zagreb 1998, str. 353-362; H. HRIBAR, „Ekranizacija“, *Hrvatski filmski ljetopis*, br. 39, Hrvatski filmski savez, Zagreb, 2004.; N. GILIĆ, „Naratologija i filmska priča“, *Hrvatski filmski ljetopis*, br. 37, Hrvatski filmski savez, Zagreb 2004.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Biblijska arheologija

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij upoznaje studente s pojmom biblijske arheologije, razvojem te discipline i njenim rezultatima posljednjih pola stoljeća. Sadržajno će se obuhvatiti: pojam biblijske arheologije; metode iskopavanja i datiranja arheoloških nalaza; prikaz povijesti biblijske arheologije kao znanosti od početaka do suvremenih tehnoloških postupaka; rezultati arheoloških iskopavanja na prostoru Mezopotamije, Sirije, Palestine i duž priobalnog pojasa Mediteranskog mora;

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Nakon uspješno završenog predmeta student će moći definirati prostor i područje istraživanja kojim se bavi biblijska arheologija, zapamtiti najvažnije lokalitete sa prostora današnjeg Izraela i Palestine, objasniti uzročno-posljedične veze u predmetnom razdoblju, navesti važnije metode istraživanja kojima se služe arheolozi, navesti metode određivanja starosti.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Pimeni ili usmeni ispit, pisani rad 3-5 kartica

Obvezatna literatura

Zbog nedostatka i nedostupnosti literature daje se mogućnost izbora iz dopunske literature, odnosno prema dogovoru sa studentima.

Dopunska literatura

ALBRIGHT, W. F., The Archaeology of Palestine and the Bible, New York, 1932.; DEVER, W. G., Recent Archaeological Discoveries and Biblical Research, Seattle, 1990.; MOOREY, P. R. S., A Century of Biblical Archaeology, Cambridge, 1991.; NEGEV, A. i GIBSON, S. (ur.) Archaeological Encyclopedia of the Holy Land, New York, 2001.; PRITCHARD, J. B. (ur.) Ancient Near Eastern Texts Relating to the Old Testament, Princeton, 1969.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Asketski pokreti kroz povijest

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij upoznaje studente s osnovnim oblicima asketske duhovnosti u kršćanstvu, a obuhvaća razdoblje od kasne antike do kritike redovničkih zavjeta i askeze u doba reformacije. Obrađuju se sljedeće teme: asketska terminologija i uloga askeze u duhovnosti drugih religija; askeza u Starom i Novom zavjetu; stajališta ranokršćanskih otaca prema askezi; počeci individualne i skupne askeze u pustinjaštvu i istočnjačkom redovništvu; benediktinsko redovništvo; askeza u prosjačkim pokretima i redovima 13. stoljeća; specifično ženska askeza i fenomen «živih svetica»; kritika redovničkih zavjeta i askeze u predreformaciji i reformaciji.

Broj sati aktivne nastave

1

Broj ECTS bodova

2

Ishodi učenja

Studenti stječu uvid u temeljna načela i oblike askeze kao izrazito prisutnog oblika duhovnosti tijekom kasne antike i srednjeg vijeka te njihovu transformaciju u okviru različitih povijesnih okolnosti. Cilj je produbiti spoznaje studenata o različitim oblicima duhovnosti te integrirati znanje stečeno na osnovnim povijesnim i teološkim kolegijima.

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Predavanja

Način provjere znanja

Pimeni ili usmeni ispit, pisani rad 3-5 kartica

Obvezatna literatura

H. JEDIN, Velika povijest Crkve, hrv. prijev. Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1995., sv. I: 326-336; sv. II: 321-378; 667-670; T. Z. TENŠEK, Asketsko-monaška duhovnost otačkog razdoblja, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2003., G. DIPPLE, Antifraternalism and Anticlericalism in the German Reformation, Aldershot: Scholar Press, 1996.

Dopunska literatura

O. CHADWICK (ur.), *Western Asceticism*, Philadelphia, The Westminster Press, 1978.; W. J. SHEILS (ur.), *Monks, Hermits, and the Ascetic Tradition*, Oxford, Basil Blackwell, 1985.; C. W. BYNUM, *Holy Feast and Holy Fast: The Religious Significance of Food to Medieval Women*, Berkeley i Los Angeles, California University Press, 1987.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Anonimna anketa

Naziv predmeta

Bakalaurski rad

Okvirni sadržaj predmeta

Student tijekom 6. semestra preddiplomskog studija izabire mentora bakalaurskog rada te u dogovoru s njim određuje temu bakalaurskog rada. Mentor bakalaurskog rada može biti nastavnik koji sudjeluje u izvođenju nastave prema dotičnom studijskom programu, te posjeduje minimalno akademski stupanj doktora znanosti. Opseg bakalaurskog rada treba biti najmanje 30 kartica. Ocjenu bakalaurskog rada donosi mentor. Bakalaurski rad po svom sadržaju mora pokazati studentovo poznavanje teme, sposobnost samostalnog istraživanja, korištenja literature i primjenu znanstvene i stručne metodologije.

Broj ECTS bodova

4

Ishodi učenja

Tijekom izrade bakalaurskog rada student stječe sposobnost samostalnog istraživanja, korištenja literature i primjenu znanstvene i stručne metodologije

Uvjeti upisa

Nema uvjeta

Oblik izvedbe nastave

Samostalni rad pod vodstvom mentora.

KOLEGIJI, NASTAVNICI I SURADNICI

Antropologija obreda	dr. sc. Hrvoje Čargonja
Asketski pokreti kroz povijest	doc. dr. sc. Marina Schumann
Biblijska arheologija	dr. sc. Eva Katarina Glazer
Biblijski simboli	dr. sc. Jadranka Brnčić, znanstvena suradnica
Društveni angažman Crkve	dr. sc. Rainer Ebeling
Egzegeza Novoga zavjeta - izbor iz Otkrivenja	doc. dr. sc. Ksenija Magda
Egzegeza Novoga zavjeta - izbor iz sinoptika	doc. dr. sc. Ksenija Magda
Egzegeza Staroga zavjeta - izbor iz mudrosnih spisa	doc. dr. sc. Niko Bilić
Egzegeza Staroga zavjeta - izbor iz Petoknjžja	doc. dr. sc. Niko Bilić
Ekleziologija	dr. sc. Rainer Ebeling
Ekumenska teologija	doc. dr. sc. Lidija Matošević
Engleski jezik I	doc. dr. sc. Marina Schumann
Engleski jezik II	doc. dr. sc. Marina Schumann
Engleski jezik III	doc. dr. sc. Marina Schumann
Engleski jezik IV	doc. dr. sc. Marina Schumann
Etika	dr. sc. Željko Porobija, mr. sc. Entoni Šeperić
Hebrejski (biblijski) jezik I	dr. sc. Danijel Berković
Hebrejski (biblijski) jezik II	dr. sc. Danijel Berković
Hermeneutika	dr. sc. Jadranka Brnčić, znanstvena suradnica
Judaizam	mr. sc. Jasminka Domaš
Katehetika	doc. dr. sc. Lidija Matošević, mr. sc. Vanja Popović, mr. sc. Svjetlana Mraz
Katoličanstvo	dr. sc. Iva Mršić Felbar
Kristologija	dr. sc. Zoran Grozdanov
Kultura govorenja, čitanja i pisanja	prof. dr. sc. Alojz Jembrih, Marina Peterlin, prof.
Latinski jezik I	doc. dr. sc. Marina Schumann
Latinski jezik II	doc. dr. Sc. Marina Schumann
Liturgika	doc. dr. sc. Lidija Matošević, mr. sc. Enoh Šeba
Metodologija znanstvenoga rada	prof. dr. sc. Alojz Jembrih, mr. sc. Enoh Šeba
Mitovi i religijski običaji starih naroda	dr. sc. Eva Katarina Glazer
Muka na filmu	dr. sc. Jadranka Brnčić, znanstvena suradnica
Ne-abrahamovska vjerovanja	dr. sc. Senad Bajramović
Novozavjetni grčki jezik I	doc. dr. sc. Ksenija Magda
Novozavjetni grčki jezik II	doc. dr. sc. Ksenija Magda
Opća povijest Crkve	doc. dr. sc. Marina Schumann

Patrologija	prof. dr. sc. Anto Mišić
Povijesni kontekst Biblije	dr. sc. Eva Katarina Glazer
Povijest crkve u Hrvata	doc. dr. sc. Marina Schumann
Povijest filozofije	dr. sc. Zoran Grozdanov
Povijest hrvatske protestantske baštine	prof. dr. sc. Alojz Jembrih
Povijest kršćanske umjetnosti i arhitekture	doc. dr. sc. Marko Špikić, dr. sc. Daniel Premerl
Povijest protestantizma	doc. dr. sc. Marina Schumann
Praktikum	Boris Peterlin, prof.
Psihologija religije	mr. sc. Vanja Popović
Sociologija religije	prof. dr. sc. Siniša Zrinščak
Suvremeni duhovni pokreti u kršćanstvu u Hrvatskoj	doc. dr. sc. Lidija Matošević
Teologija reformacije	dr. sc. Zoran Grozdanov
Tjelesna i zdravstvena kultura	Josip Pinjuh, prof.
Uvod u dogmatiku	doc. dr. sc. Lidija Matošević
Uvod u egzegetske metode	doc. dr. sc. Ksenija Magda
Uvod u Novi zavjet I	doc. dr. sc. Ksenija Magda
Uvod u Novi zavjet II	doc. dr. sc. Ksenija Magda
Uvod u Stari zavjet I	dr. sc. Danijel Berković
Uvod u Stari zavjet II	dr. sc. Danijel Berković
Žene u kršćanstvu	doc. dr. sc. Marina Schumann